

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Запорізька політехніка»
Кафедра «Іноземна філологія та переклад»

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

**АНТИКОНЦЕПТ CHINESE ECONOMIC CRISIS В
АНГЛОМОВНІЙ КАРТИНІ СВІТУ**

Виконала	студентка групи ГФ-313м Тремпольська Діана Денисівна
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізація	035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська
Керівник	к.філол.н, доц. К. А. Лут

Запоріжжя – 2024

Національний університет «Запорізька політехніка»

Факультет гуманітарний
Кафедра «Іноземна філологія та переклад»
Ступінь вищої освіти другий (магістерський)
Спеціальність 035 «Філологія»
Освітня програма (спеціалізація) 035.041 Германські мови та літератури
(переклад включно), перша – англійська»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
В. о. завідувача кафедри
доц. Н. М. Жукова

«24» січня 2025 року

ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

Тремпольської Діани Денисівни

1. Тема кваліфікаційної роботи: **Антиконцепт CHINESE ECONOMIC CRISIS в англomовній картині світу**

керівник кваліфікаційної роботи Лут Катерина Анатоліївна, к. філол. н., доцент кафедри «Іноземна філологія та переклад»

затверджені наказом закладу вищої освіти від «14» листопада 2024 р. № 471

2. Строк подання студентом кваліфікаційної роботи: 24 січня 2024 р.

3. Вихідні дані кваліфікаційної роботи: теоретичні та критичні праці вітчизняних та зарубіжних дослідників (Бартмінський Є., Врублевська Т. В., Давидова Т. В., Джонсон М. Л, Кочерган М. П. тощо), а також суцільна вибірка лексем з досліджуваного матеріалу та лексикографічних джерел.

4. ЗМІСТ розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, що їх належить розробити): 1. Визначити теоретичні засади дослідження мовної та концептуальної картин світу і понять «концепт» і «антиконцепт». 2. Виявити засоби мовного втілення антиконцепту CHINESE ECONOMIC CRISIS і дослідити особливості його сприйняття в англomовній картині світу. 3. Проаналізувати способи перекладу засобів вербалізації антиконцепту CHINESE ECONOMIC CRISIS українською мовою.

6. Консультанти розділів кваліфікаційної роботи:

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	прийняв виконане завдання
I	Лут К. А., к. філол. н., доцент		
II	Лут К. А., к. філол. н., доцент		
Нормоконтроль	Лещенко Г. А., к. філол. н., доцент		

7. Дата видачі завдання «09» вересня 2024 року.

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів кваліфікаційної роботи	Примітка
1.	Вибір теми кваліфікаційної роботи	вересень 2024	виконано
2.	Розробка завдання на кваліфікаційну роботу	вересень 2024	виконано
3.	Складання календарного плану кваліфікаційної роботи	вересень 2024	виконано
4.	Збирання матеріалу	жовтень 2024	виконано
5.	Підготовка розділу 1	жовтень 2024	виконано
6.	Підготовка розділу 2	жовтень 2024	виконано
7.	Підготовка вступу	листопад 2024	виконано
8.	Написання вступу і загальних висновків роботи	листопад – грудень 2024	виконано
9.	Оформлення кваліфікаційної роботи	січень 2025	виконано
10.	Проходження нормоконтролю	січень 2025	виконано
11.	Рецензування кваліфікаційної роботи	січень 2025	виконано
12.	Захист кваліфікаційної роботи	січень 2025	виконано

Студентка

Тремпольська Д. Д.

Керівник кваліфікаційної роботи

Лут К. А.

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна робота Антиконтент CHINESE ECONOMIC CRISIS в англomовній картині світу: 113 с., 135 джерел.

Об'єктом дослідження є вербалізовані репрезентації антиконцепту CHINESE ECONOMIC CRISIS в англomовних медійних текстах економічної тематики.

Метою роботи є виявлення особливостей вербалізації антиконцепту CHINESE ECONOMIC CRISIS в англomовних медійних текстах економічної спрямованості.

Для досягнення мети необхідно визначити теоретичні засади дослідження мовної та концептуальної картин світу і понять «концепт» і «антиконцепт», виявити засоби мовного втілення антиконцепту CHINESE ECONOMIC CRISIS і дослідити особливості його сприйняття в англomовній картині світу, проаналізувати способи перекладу засобів вербалізації антиконцепту CHINESE ECONOMIC CRISIS українською мовою.

Методи дослідження – когнітивно-семантичний аналіз, концептуальний аналіз, семантико-когнітивний аналіз, метод суцільної вибірки, контрастивний аналіз.

Наукова новизна дослідження полягає у тому, що в ньому комплексно розглядаються засоби вербалізації антиконцепту CHINESE ECONOMIC CRISIS у англomовній картині світу та їх відтворення в українському перекладі.

Сферою застосування є заняття з перекладознавства, компаративістики та мовознавства. Дослідження може бути корисним як для перекладачів, так і для філологів.

Результати дослідження у подальшому можна використати для створення порівняльного аналізу вербалізації економічних криз у різних лінгвокультурах, залучення ширшого масиву джерел і культурних контекстів. Зіставлення різних

типів медійного дискурсу й активне залучення соціальних мереж поглибить розуміння того, як лінгвістичні засоби створюють і поширюють образ економічної небезпеки.

У першому розділі було досліджено теоретико-методологічні засади вивчення поняття «антиконцепт» у сучасній лінгвістиці, а саме було визначено: мовну та концептуальну картини світу, концепт як засіб формування картини світу, антиконцепт як лінгвокультурний феномен та методологію вивчення антиконцепту CHINESE ECONOMIC CRISIS.

У другому розділі було досліджено вербалізацію антиконцепту CHINESE ECONOMIC CRISIS в англомовних медійних статтях економічної тематики, де було проаналізовано зміст цього антиконцепту, реалізацію його базових метафоричних моделей в англомовних медійних статтях економічної тематики, його своєрідність у англомовній картині світу та перекладацькі трансформації при відтворенні вербалізаторів антиконцепту CHINESE ECONOMIC CRISIS.

Ключові слова: ЕКОНОМІЧНА КРИЗА, КОНЦЕПТ, АНТИКОНЦЕПТ, ВЕРБАЛІЗАЦІЯ, ЛЕКСЕМА, МЕТАФОРА, АНГЛОМОВНА КАРТИНА СВІТУ, ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ТРАНСФОРМАЦІЇ, ПЕРЕКЛАД.

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, ОДИНИЦЬ ТА СКОРОЧЕНЬ

ККС – концептуальна картина світу, це система концептів як значущих психоментальних координат, за якими визначають межі колективної національної свідомості, концептосфери нації.

МКС – мовна картина світу, це відображені в категоріях і формах мови уявлення певної національної спільноти про дійсність.

ЗМІСТ

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

РЕФЕРАТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, ОДИНИЦЬ ТА СКОРОЧЕНЬ

ВСТУП.....8

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ ПОНЯТТЯ
"АНТИКОНЦЕПТ" У СУЧАСНІЙ ЛІНГВІСТИЦІ.....12

1.1. Мовна та концептуальна картина світу 12

1.2. Концепт як засіб формування картини світу.....15

1.3. Антиконтцепт як лінгвокультурний феномен.....18

1.4. Методологія вивчення антиконцепту CHINESE ECONOMIC CRISIS .23

1.4.1. Методи дослідження концептів 23

1.4.2. Етапи дослідження антиконцепту CHINESE ECONOMIC CRISIS....26

РОЗДІЛ 2 ВЕРБАЛІЗАЦІЯ АНТИКОНЦЕПТУ CHINESE ECONOMIC CRISIS В
АНГЛОМОВНИХ МЕДІЙНИХ ТЕКСТАХ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕМАТИКИ 32

2.1. Зміст антиконцепту CHINESE ECONOMIC CRISIS.....32

2.2. Реалізація базових метафоричних моделей в англійських економічних
текстах 44

2.3. Своєрідність антиконцепту CHINESE ECONOMIC CRISIS в
англійській картині світу 55

2.4. Перекладацькі трансформації при відтворенні вербалізаторів
антиконцепту CHINESE ECONOMIC CRISIS українською мовою.....62

ВИСНОВКИ 76

SUMMARY 80

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ 84

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ 86

ДОДАТКИ 103

ВСТУП

Вивчення концептів та антиконцептів є важливим і актуальним напрямом досліджень у сучасній лінгвістиці. Поняття «концепт» набуло значного розповсюдження і використовується для опису ментальних одиниць, які відображають системи знань, культурні цінності та соціальні стереотипи різних лінгвокультур. Разом з тим, у сучасній науковій літературі зростає інтерес до вивчення антиконцептів, які можна розглядати як певне протиставлення, антипод до традиційних концептів, і які відображають негативні або протилежні погляди в тій чи іншій культурі.

Наукові праці різних дослідників демонструють, що, незважаючи на схожість у визначенні концептів і антиконцептів, існує розмаїття підходів до тлумачення цих понять. Різні підходи до вивчення концептів та антиконцептів були запропоновані такими лінгвістами, як: Т. Врублевська, Т. Давидова, М. Кочерган, І. Петров, А. Приходько, О. Селіванова, Ж. Соколовська, О. Хорошун та ін. Незважаючи на існування численних робіт, присвячених дослідженню концептів, їх властивостей, способів їх репрезентацій, засобів вербалізації тощо, питання актуалізації антиконцептів у різних типах дискурсу, а також вплив мовної картини світу на способи їх репрезентації залишаються недостатньо вивченими.

Актуальність даної роботи полягає у необхідності більш глибокого дослідження актуалізації антиконцепту CHINESE ECONOMIC CRISIS у сучасному англomовному дискурсі в контексті сучасних економічних процесів. Китай, будучи однією з провідних економічних сил у світі, має значний вплив на стан світової економіки, через що кризовий стан цієї країни може призвести до катастрофічних наслідків в усьому світі. Це зумовлює актуальність детального аналізу складових антиконцепту CHINESE ECONOMIC CRISIS задля

дослідження особливостей сприйняття китайської кризи в англomовній лінгвокультурі.

Антиконцепт CHINESE ECONOMIC CRISIS є прикладом специфічного лінгвокультурного явища, яке водночас функціонує як мовний маркер кризового стану і відображає певний погляд англomовної спільноти на економічні виклики, створювані Китаєм. Аналіз цього антиконцепту дозволяє виявити особливості, з якими іноземна культура сприймає китайську економіку в умовах нестабільності, оскільки термін CHINESE ECONOMIC CRISIS охоплює не тільки традиційні аспекти концепту КРИЗА (економічна нестабільність, падіння ВВП, безробіття), але і культурно-специфічні елементи, що відображають ставлення Заходу до потенційної загрози з боку китайської економіки.

Це створює потребу у поглибленому вивченні семантичних характеристик досліджуваного антиконцепту, щоб зрозуміти, як саме формуються мовні структури, які впливають на сприйняття економічних процесів у Китаї, зокрема через медіа та аналітичні огляди. Отже, розгляд антиконцепту CHINESE ECONOMIC CRISIS дозволяє не лише детальніше зрозуміти мовні способи вираження економічних криз, але й простежити їхній вплив на формування стереотипів у сприйнятті цього економічного явища в англomовній лінгвокультурі.

Зв'язок роботи з науковими темами. Кваліфікаційну роботу виконано в межах ініціативної наукової теми кафедри іноземної філології та перекладу НУ «Запорізька політехніка» № 06124 «Лінгвосеміотичні параметри міжкультурної комунікації». Тема роботи затверджена наказом ректора № 471 від 14 листопада 2024 р.

Об'єктом дослідження є вербалізовані репрезентації антиконцепту CHINESE ECONOMIC CRISIS в англomовних медійних текстах економічної тематики.

Предметом дослідження виступає лінгвокультурна специфіка досліджуваного антиконцепту в англомовній картині світу.

Метою роботи є виявлення особливостей вербалізації антиконцепту CHINESE ECONOMIC CRISIS в англомовних медійних текстах економічної спрямованості.

Для досягнення поставленої мети необхідно розв'язати такі завдання:

- визначити теоретичні засади дослідження мовної та концептуальної картин світу і понять «концепт» і «антиконцепт»;
- виявити засоби мовного втілення антиконцепту CHINESE ECONOMIC CRISIS і дослідити особливості його сприйняття в англомовній картині світу;
- проаналізувати способи перекладу засобів вербалізації антиконцепту CHINESE ECONOMIC CRISIS українською мовою.

Матеріалом дослідження слугували 100 статей з британських та американських газет та журналів, присвячених питанням і проблемам економіки Китаю. Статті були опубліковані у 2020-2024 роках, що надає можливість розглянути перебіг кризи, подій які до неї призвели та відслідкувати тенденції китайської економіки на глобальному рівні після пандемії. Також для дослідження перекладацьких трансформацій при відтворенні вербалізаторів антиконцепту CHINESE ECONOMIC CRISIS було використано 9 статей перекладених українською мовою.

Методи дослідження. У проведеному дослідженні використано низку взаємодоповнювальних методів: когнітивно-семантичний аналіз (побудова номінативного поля для впорядкування лексем на позначення антиконцепту CHINESE ECONOMIC CRISIS за ядром і периферією, а також виявлення ключових метафоричних структур та визначення ролі метафори у формуванні негативної оцінки кризи); концептуальний аналіз (дослідження змісту і структури антиконцепту, виявлення особливостей сприйняття китайської

економічної кризи в англomовній лінгвокультурі); семантико-когнітивний аналіз (виявлення значущих смислових компонентів та схем їх організації, аналіз способів концептуалізації реальності через значення мовних одиниць); метод суцільної вибірки (добір мовного матеріалу з усіх відібраних текстів для виявлення засобів вербалізації антиконцепту); контрастивний аналіз (для виявлення способів перекладу мовних засобів об'єктивації концепту).

Наукова новизна дослідження полягає у тому, що в ньому комплексно розглядаються засоби вербалізації антиконцепту CHINESE ECONOMIC CRISIS у англomовній картині світу та їх відтворення в українському перекладі, а також описується концептуальний простір референтів метафор CHINESE ECONOMIC CRISIS і проводиться аналіз конкретних особливостей газетних текстів в сфері економіки.

Теоретичне значення роботи полягає в розкритті особливостей сприйняття антиконцепту CHINESE ECONOMIC CRISIS у сучасній англomовній картині світу, з огляду на зростаючу роль китайської економіки та її взаємопов'язаність з глобальною економікою. Дослідження ключових репрезентацій антиконцепту та його вербалізації в англomовному медійному дискурсі дозволяє розшифрувати імпліцитні смисли і виявити специфіку поглядів на китайську економічну кризу в англomовному суспільстві, що сприяє кращому розумінню взаємодії мовних репрезентацій і когнітивних процесів.

Практичне значення роботи полягає у тому, що даний матеріал можна використати на заняттях з перекладознавства, компаративістики та мовознавства. Дослідження може бути корисним як для перекладачів, так і для філологів.

Структура роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, двох розділів, висновків та списку використаних джерел (135 позиції).

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ ПОНЯТТЯ "АНТИКОНЦЕПТ" У СУЧАСНІЙ ЛІНГВІСТИЦІ

1.1. Мовна та концептуальна картина світу

Сприйняття світу людиною, етносом, народом й навіть країною досить часто відрізняється від однієї країни до іншої. Існують цілі картини світу в залежності від особи/культури/етносу, які можуть мати спільні або відмінні риси.

За О. О. Хорошун «Мова є універсальним засобом накопичення, зберігання, обробки та передачі інформації. Вона переплітається зі знанням людини про світ, пізнанням дійсності та її відображенням в свідомості, саме тому в останні десятиліття лінгвістика приділяє особливу увагу вивченню мови в тісному зв'язку з людиною» [Хорошун 2011, с. 241]. Ця думка уособлює антропоцентризм в мовознавстві, що досліджує дію людського фактору на мову і навпаки.

Мовна картина світу еволюціонує, відображуючи зміни у пізнанні дійсності: трансформації в концептуальній картині світу неминуче викликають зміни й у мовній картині. Таким чином, саме через мовну картину світу проявляється унікальність концептуальної картини світу (ККС) у різних народів.

ККС є основою мовної картини, проте вона має більш універсальний характер і є спільною для народів, які мають однаковий рівень знань про навколишню дійсність. Натомість мова відображає унікальний досвід кожної нації, демонструючи не лише загальні знання, але й специфічне бачення світу. Мовну картину світу (МКС) можна визначити як сукупність уявлень про реальність, що закріплені у значеннях слів певної мови, її лексико-семантичній системі, у структурі словників (тлумачних, енциклопедичних), а також у

мовленнєвих ситуаціях, текстах різних жанрів, типів і стилів, включаючи індивідуальне спілкування [Хорошун 2011, с. 244].

Здебільшого увага зосереджується на мовних одиницях, які відображують традиційні або унікальні концептуальні зв'язки в національно-мовній картині світу, яка може бути як об'єктивною, так і суб'єктивною, фрагментарною чи цілісною, представленою через авторський погляд або загальноприйнятую мовну форму. Якщо вважати, що реальний світ насамперед відображається у мові, то його образ або модель (як концептуальна, так і мовна), тобто сам світ і його мовне втілення, згідно з думкою М. П. Кочергана, є одним цілим [Кочерган 2004, с. 17].

На думку О. О. Хорошун, «концептуальна картина світу – це базис картини світу як ядро світогляду, що репрезентує риси специфічного людського способу світосприйняття. ККС містить узагальнену інформацію про світ, вона ширша й багатша, ніж МКС. За межами ККС залишається інформація, що становить особливості мовного сприйняття дійсності в тому чи іншому мовному середовищі й відображається в мовній культурі народу. ККС містить інформацію в поняттях, а МКС виявляє знання, закріплені в значеннях слів і словосполучень» [Хорошун 2011, с. 244]. Також за О. О. Хорошун, концептуальна картина світу – це так званий узагальнений пласт знань людства, котрий фактично не сприймається вербально, але він є основою для мовної картини світу [Хорошун 2011, с. 243-244].

Ця точка зору є досить цікавою адже концептуальна й мовна картини світу виділяються своєю формою, якщо мовна картина світу – це саме вербальний прояв культури народу/етносу, то концептуальна навпаки є більш ширшою.

За твердженням Л. А. Лисиченко, мовна картина світу формується з мовних одиниць, які відображають концепти, поняття, а також засоби, що передають зв'язки, наявні в концептуальній картині світу [Лисиченко 2009, с. 13]. Дослідниця акцентує увагу на взаємозв'язках між мовними явищами в обох картинах світу – концептуальній і мовній. Це підтверджує думку про те, що мова

є інструментом, який слугує для відтворення концептів у формі цілісної картини світу.

На думку польського лінгвіста Є. Бартмінського, поняття «мовна картина світу» можна тлумачити двояко: на суб'єктивному та об'єктивному рівнях, які краще описуються термінами «бачення світу» і «картина світу». Перше поняття передбачає спостерігача, оскільки належить певному індивіду, суб'єкту, який спостерігає. Друге поняття є результатом бачення окремого носія мови, але не містить такої сильної імплікації суб'єкта, оскільки центр зміщується на об'єкт, тобто на те, що міститься в самій мові [Бартминьский 2005, с. 87].

У свою чергу, «мовна картина світу» сприймається цим науковцем відповідно до гіпотези Сепіра-Ворфа, як “втілена в мові інтерпретація дійсності, яку можна уявити у вигляді комплексу суджень про світ”. Ця інтерпретація підкреслює роль мови, як посередника між когнітивним світом однієї людини та інших носіїв цієї мови, що охоплює всі знання, уявлення про світ, відчуття та асоціації тощо. Таким чином мовна картина світу постає як пласт знань певної групи людей, які об'єднані однією мовою [Бартминьский 2005, с. 88].

Є. Бартмінський виявив певну двозначність у мовній картині світу, і саме це розгалуження на «індивідуальну» та «колективну» картини світу допомагає виділяти саме ті шляхи вивчення, які нам потрібні. Концептуальна ж картина світу навпаки має зазвичай постійну структуру (хоча й може відрізнятися в деяких країнах) адже концепти є більш універсальними поняттями [Бартминьский 2005, с. 87-88].

У досить ґрунтовному науковому доробку О. О. Селіванової «Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія» мовна картина світу визначається як “представлення предметів, явищ, фактів, ситуацій дійсності, ціннісних орієнтирів, життєвих стратегій і сценаріїв поведінки в мовних знаках, категоріях, явищ мовлення, що є семіотичним результатом концептуальної репрезентації дійсності в етносвідомості” [Селіванова 2006, с. 365].

О.О. Селіванова поєднує концептуальну й мовну картини світу через призму порядку теорія – практика, адже концепти є фактично свідомістю людства, а мова є способом вираження того, що закладено у свідомості. За таким описом концепти виступають основою для мови.

«Концептуальна картина світу» охоплює сукупність об'єктів, явищ і процесів, закріплених у людській свідомості та сприйнятті реципієнта, і проявляється за допомогою мовних засобів. Концептуальна картина світу є більш об'ємною та різноманітною порівняно з мовною, оскільки остання формується протягом тривалого часу і має свої особливості в кожного народу. В її формуванні беруть участь носії різних ментальностей та культурних рівнів. Не вся інформація, яку людина сприймає з навколишнього світу, знаходить відображення в мові, а також не все, що виражається мовно, повністю передає концептуальне сприйняття світу. Відмінності у світоглядному та ментальному сприйнятті певного референта навіть у близькоспоріднених мовах зумовлені різницею в концептосферах, які є сконцентрованими виразами культури кожного народу.

Попри певні схожості у визначеннях концептуальної та мовної картин світу, серед лінгвістів немає єдиного підходу до їх точного позначення та розмежування. Це питання стосується не лише визначення термінів, але й їхнього змістового наповнення, що вимагає глибокого дослідження та вироблення спільного підходу в науковій спільноті щодо цих понять.

1.2. Концепт як засіб формування картини світу

Концепт як загальнонаукова категорія походить від латинського "*conceptus*" і слугує основою для численних форм пізнання, в якості інструмента осмислення і систематизації знань, уявлень про світ у різних галузях науки

Завдяки своїй багатогранності концепт став предметом дослідження багатьох наук, таких як семіотика, логіка, філософія, психологія, культурологія, соціологія, а також новітніх наук антропоцентричного спрямування, до яких належать когнітивна лінгвістика, соціолінгвістика, психолінгвістика, етнолінгвістика, теорія комунікації та ін.

Для глибшого розуміння концепту як складової картини світу, необхідно спершу визначити його дефініцію. У науковій літературі сформувалося кілька підходів до визначення цього терміну. Т. В. Врублевська у своїх дослідженнях виділяє три основні підходи до визначення концепту в лінгвокогнітивній сфері: лінгвістичний, когнітивний і лінгвокультурний [Врублевська 2014, с. 213].

Лінгвістичний підхід розглядає концепт як значення слова разом із його конотативними елементами. У межах цього підходу, концепт розглядається як результат семантичного аналізу мовних знаків, де кожна словникова номінація може бути трактована як концепт. Наприклад, нові слова, такі як «політкоректність», можуть набувати статусу концепту в залежності від контексту та використання.

Когнітивний підхід тлумачить концепт як ментальне явище, що функціонує як оперативна змістовна одиниця пам'яті в концептуальній системі людини, відображаючи її знання та досвід.

Лінгвокультурний підхід розглядає концепти як важливі елементи культури нації, що є основними ментальними структурами у свідомості людини. Концепти виступають як «згустки» культури, через які культурні особливості проникають у ментальний світ людини, забезпечуючи інтеграцію в культурний контекст. Цей підхід підкреслює етнокультурну специфіку концептів, що відображають національні особливості світосприйняття [Врублевська 2014, с. 214].

І. Л. Петров, застосовуючи культурологічний підхід, доповнює лінгвокультурне розуміння концептів, підкреслюючи їхню роль як ментальних

структур, що зберігають у свідомості як індивідуальний, так і колективний досвід. Концепти формують смисли, з якими людина оперує під час мисленнєвої діяльності, впливаючи на її сприйняття світу [Петров 2006, с. 74].

О. М. Шевченко описує додаткову класифікацію підходів до розуміння концептів у сучасній когнітивній лінгвістиці та лінгвоконцептології, виділяючи такі основні методи [Шевченко 2011, с. 386]:

Лінгвокогнітивний підхід інтерпретує концепт як одиницю ментальних або психічних ресурсів свідомості. Концепт розглядається як багатовимірне смислове утворення, яке включає ціннісну, образну й поняттєву сторони. Цей підхід трактує концепт як базову одиницю культури, що характеризується лінгвокультурною специфікою та є культурно маркованою понятійною системою.

Логічний підхід аналізує концепти з використанням логічних методів, незалежно від їх мовної форми.

Семантико-когнітивний підхід аналізує лексичну і граматичну семантику мовних одиниць як основний критерій для розуміння концептів і моделювання концептосфери.

Філософсько-семіотичний підхід описує когнітивні основи знакової природи концепту.

Отже, багатовимірність та різнобічність концептів стимулювала розробку різних класифікацій цього явища відповідно до різних критеріїв.

У результаті взаємодії людини зі світом формується її уявлення про світ, яке у філософсько-лінгвістичній літературі називають картиною світу. Останні десятиліття проблема відображення цілісної картини світу у свідомості людини рідною мовою стала однією з центральних у когнітивній лінгвістиці. Картина світу втілює в собі певне бачення та конструювання світу відповідно до світогляду.

Вона формується під впливом різних факторів: мови, традицій, природи, ландшафту, виховання, освіти та інших соціальних аспектів, може бути цілісною, як у випадку міфологічної, релігійної, філософської чи фізичної картини світу, або ж локальною, відображаючи лише певний фрагмент дійсності.

Картина світу – це одне з фундаментальних понять, яке описує людське буття, і вона розглядається з різних точок зору (концептуальна, мовна, економічна тощо) та за різних підходів (лінгвокультурний, логічний, семантико-когнітивний, лінгвокогнітивний).

1.3. Антиконтцепт як лінгвокультурний феномен

Концепти позначають загальну рису притаманну речам та явищам, які траплялись людині протягом її життєвого шляху. Наприклад, концепт ЗЛО одразу викликає асоціації про негідників, злодіїв, крадіїв тощо. Концепт ДОБРО навпаки містить позитивну оцінку і асоціюється з героями, матір'ю, захисниками та ін.

У лінгвоконцептології термін «антиконтцепт» використовується у двох основних аспектах. Відповідно до першого підходу, ключова різниця між концептом і антиконтцептом полягає у наявності певної протилежності. Антиконтцепт визначається як мисленнєвий образ, що формується внаслідок свідомого, напівсвідомого або несвідомого порівняння людиною об'єктивованих у її свідомості протилежних чи контрастних явищ і об'єктів навколишнього світу. Антиконтцепти поділяються на стереотипні (засновані на логічній протилежності) та okazіональні (нетипові або неконвенційні протиставлення) [Давидова 2009, с. 203].

Згідно з іншою точкою зору [Приходько 2008, с. 101], антиконтцептами вважаються лише ті одиниці, у структурі яких значну роль відіграє ціннісна

складова. У такому разі відмінність між концептом і антиконцептом визначатиметься маркованістю одиниці: позитивною чи негативною. Наприклад, пари день – ніч, зима – літо не є антиконцептами, хоча й ґрунтуються на протиставленні.

Антиконцепт формується в ситуаціях, коли він спричиняє негативне ставлення до фактів або явищ, які він позначає, у певній лінгвокультурі. В межах опозицій, таких як щастя/горе чи надія/відчай, другий елемент можна вважати антиконцептом, адже ліва частина опозиції має позитивну маркованість, а права має негативну. Основою цих ментальних одиниць виступає ціннісна орієнтація.

Професор А. М. Приходько запропонував типологію антиконцептів, згідно якої антиконцепти поділяються на різні види, а саме: партонімічні концепти та мезоконцепти, з яких вони беруть свій початок, стигматичні та есенціальні антиконцепти.

Мезоконцепт – це вища ідея, надсистема-контролер, що об'єднує цінність і її протилежність (наприклад, герой/боягуз, кохання/ненависть). На відміну від пар типу чоловік/жінка або статика/динаміка, мезоконцепт включає концепт (цінність зі знаком плюс) і антиконцепт (антицінність зі знаком мінус) на рівних. Він слугує посередником, поєднуючи риси обох і виступаючи точкою відліку (*tertium comparationis*) для їх співвіднесення [Приходько 2012, с. 41].

Мезоконцепт поєднує у собі два абсолютно полярних поняття, які в межах цієї стартової точки є одним цілим, але виходячи за її межі стають абсолютно антонімічними. Партонімічні концепти є частинами мезоконцептів й вони відіграють роль концептуальних пар як наприклад БАГАТСТВО та БІДНІСТЬ в межах мезоконцепту СТАТОК.

А. М. Приходько приводить приклад дослідження. Т. Б. Ларіної щодо мезоконцепту (метаконцепту у її термінології):

– мезоконцепт – концептополе, усередині якого концепт і антиконцепт маркують полюси «+» і «-» (ЛЮБОВ – НЕНАВИСТЬ = КП «стан людини», МИР

– ВІЙНА = КП «суспільні відносини»), ГОСПОДАР – РАБ (КП "соціальний статус);

– мезоконцепт – певна ідея, в якій здійснюється протиставленість за ціннісними шкалами «добре – погано» (ДРУГ – ВРАГ, ГЕРОЙ – ТРУС), «красиво – негарно» (КРАСА – ПОТВОРНІСТЬ), «істинно – неправдиво» (ПРАВДА – НЕПРАВДА), «внутрішнє – зовнішнє» (ТЕРПИМІСТЬ – НЕТЕПЕРПИМІСТЬ, АЛЬТРУЇЗМ – ЕГОЇЗМ), «сакральне – профанне» (ДУША – ТІЛО);

– мезоконцепт – певна міфопоетична інстанція, в якій має місце контрарне протиставлення темних і світлих сил (БОГ – ДИЯВОЛ, ЧАРІВНИК – ЧАКЛУН, ВІДЬМА – ФЕЯ, БАБА ЯГА – ВАСИЛІСА ЧАРІВНА/ПРЕМУДРА, БАРМАЛЕЙ – АЙБОЛІТ тощо) [Приходько 2012, с. 41].

Стигматичні антиконцепти ще називають концептами-ярликами або концептом-клеймом. Їм притаманні така сама двоякість в характері дійсності. Зазвичай стигматичними антиконцептами виступають етнокультурні антропомінації, наприклад: Дурень, Шахрай, Пугало, Bootlicker, Nerd, Thickhead.

Стигматичні ментальні одиниці зосереджуються на зовнішніх і внутрішніх аспектах людини, з акцентом на останніх, зачіпаючи тих, хто порушує основні заповіді (Не вбий, Не вкради, Не чини перелюбу тощо). Процес об'єктивації порочної людини через її слабкості й вади передбачає розподіл концептів на три категорії: чоловічі, жіночі та гендерно нейтральні [Приходько 2012, с. 43].

Стигматичні антиконцепти, за А.М. Приходько, можуть мати й позитивну противагу у вигляді усереднених типажів правильної або праведної людини. Але лінгвіст зазначає, що досить складно для даної опозиції “порочна людина – праведна людина” знайти третинну точку відліку, яка б вбирала обидва концепти у певний мезоконцепт [Приходько 2012, с. 44].

Таким чином стигматичні антиконцепти фактично можна назвати негативними оцінками саме людини/етносу/народу. Зазвичай вони не мають опозиції у вигляді звичайного концепту й позначають тільки негативну оцінку.

Також вони можуть застосовуватися, як і самим народом про який говорять так й іншими людьми, що живуть поза цього народу.

Згідно думки проф. А. М. Приходька есенціальні антиконцепти на відміну від стигматичних перебувають не в антропосфері а в «фактосфері» без втрати значимості для життєвого світу людини. Він відносить до таких антиконцептів як абстрактні поняття (Сум, Печаль, Хамство), так і сутності, сфокусовані на певній конкретиці (Корупція, Хабар) [Приходько 2012, с. 45].

У контексті наявності/відсутності позитивного протичлена видається складним саме визначення цього позитивного варіанту антиконцепту. Вчений описує це двома причинами.

По-перше, не завжди можна знайти «вихідний» концепт, по-друге, незрозуміло, як одні концептуальні ознаки можуть зніматися і замічатися іншими [Приходько 2012, с. 46].

Антиконцепт як лінгвокультурний феномен є складним і багатограним поняттям, яке відображає протилежності у свідомості людини. Концепти, такі як «ДОБРО» і «ЗЛО», є фундаментальними одиницями ментальної діяльності, що допомагають структурувати і розуміти навколишній світ через дуальні протиставлення. Антиконцепти, зокрема, відіграють важливу роль у формуванні цих протилежностей, підкреслюючи негативну оцінку певних явищ, понять або дій.

Типологія антиконцептів, запропонована А. М. Приходьком, виявляє різноманіття їх видів, таких як партонімічні концепти, мезоконцепти, стигматичні та есенціальні антиконцепти. Кожен з цих видів має свої специфічні особливості та функції в лінгвокультурному контексті. Стигматичні антиконцепти відображають негативну оцінку людини або етносу, тоді як есенціальні антиконцепти зосереджені на явищах і процесах, що мають значення для людського життя, але не завжди мають очевидну позитивну протиположність.

Загалом, антиконцепти не завжди виступають лише протилежностями концептів. Вони можуть бути самостійними ментальними одиницями, що мають негативну оцінку або людей, або дійсності, і їх аналіз потребує ретельного вивчення та розуміння специфічних лінгвокультурних контекстів. Вивчення антиконцептів дозволяє глибше зрозуміти механізми формування культурних і ментальних моделей світу, а також виявити особливості ціннісних орієнтацій у різних лінгвокультурах.

Антиконцепт “CRISIS” відноситься до есенціальних антиконцептів, оскільки він стосується важливого соціально-економічного явища, що має суттєвий вплив на життєвий світ людини. Цей антиконцепт, як правило, асоціюється з негативними наслідками, такими як нестабільність, невизначеність і загроза для добробуту суспільства.

CHINESE ECONOMIC CRISIS також належить до есенціальних антиконцептів, але має специфічний культурний контекст, пов’язаний з китайською культурою та розглянутий в англомовній картині світу. Цей антиконцепт відображає особливий тип кризи, що впливає на одну з найбільших економік світу, створюючи загрози не тільки для внутрішнього економічного стану країни, але й для глобальної економіки. В цьому контексті CHINESE ECONOMIC CRISIS може бути визначений як антиконцепт, що має значний вплив на світову економічну стабільність і може розглядатися в межах глобальних економічних процесів.

Далі в роботі цей антиконцепт буде розглянутий більш детально з акцентом на його роль у формуванні англомовної картини світу.

1.4. Методологія вивчення антиконцепту CHINESE ECONOMIC CRISIS

1.4.1. Методи дослідження концептів

Дослідження концептів може реалізовуватися різними методами залежно від мети й завдань наукової розвідки: одні вчені зосереджуються на виявленні культурно-специфічних рис поняття, інші – на його мовних реалізаціях, ще інші – на глибинному когнітивному підґрунті. Найбільш відомими підходами в межах когнітивної лінгвістики є когнітивно-семантичний, семантико-когнітивний аналіз, концептуальний аналіз та метод номінативного поля. Також існують комбіновані методики, що поєднують елементи різних підходів для забезпечення максимальної глибини й точності результатів. Нижче детальніше розглядаються основні методи, які застосовують у дослідженні концептів, із урахуванням можливості використання їх для вивчення економічних явищ, зокрема антиконцепту CHINESE ECONOMIC CRISIS.

Для початку варто звернутися до когнітивно-семантичного підходу, розробленого Джорджем Лакоффом і Марком Джонсоном та детально описаного в їхній праці «Метафори, якими ми живемо» [Lackoff, Johnson 1981, р. 56-60]. Сутність цього підходу полягає в тому, що людина концептуалізує світ через метафори й інші ментальні структури. Як ілюстрацію цієї ідеї, вони наводять відомі приклади на позначення абстрактних понять: *argumentation is war* [Lackoff, Johnson 1981, р. 4] та *time is money* [Lackoff, Johnson 1981, р. 7]. У межах економічної тематики подібні моделі мислення часто відображаються в метафоричному порівнянні кризи з хворобою *toxic environment, ailing real estate sector* [Jim, Wang 2023], що вказує на «заразні» аспекти економічних проблем.

Не менш важливим є семантико-когнітивний аналіз, який інтегрує семантичний і когнітивний виміри. У цьому разі увага приділяється змістовим

(семантичним) складникам концепту та тому, як вони організовані в свідомості. Здебільшого дослідник виокремлює основні семантичні компоненти (семи), класифікує їх за типом і значущістю, аналізує ментальні репрезентації й, зрештою, вивчає лексичні одиниці, що вербалізують ці складники. Наприклад, у вислові *Evergrande's troubles have rippled through the country's property industry* [Sender 2020] центральною є сема *ripple* (у значенні «розповсюдження хвилями»), яка підкреслює поширення проблем за межі локального рівня на суміжні сфери (банківську, інвестиційну тощо). Семантико-когнітивний аналіз таким чином допомагає встановити, як саме поняття «криза» функціонує, коли йдеться про CHINESE ECONOMIC CRISIS.

З огляду на дослідження концептів і, зокрема, антиконцептів, широко використовується і метод номінативного поля, детально описаний І. М. Колєгаєвою [Колєгаєва 2018, с. 122-126]. Він передбачає виявлення та систематизацію мовних одиниць, що споріднені з ключовою лексемою, їхній дефініційний аналіз, визначення сем, а також подальше структурування поля на ядро, медіальну зону й периферію. До ядра антиконцепту CHINESE ECONOMIC CRISIS входять лексеми з настановним значенням *crisis*, *bankruptcy*, *default* та їхні похідні, а на периферії могли опиняються менш уживані синоніми або евфемізми на кшталт *economic slowdown*. Суттєва перевага методу номінативного поля полягає в тому, що він дає змогу ретельно проаналізувати всю сукупність мовних знаків, які вербалізують концепт (чи антиконцепт), однак імовірний недолік полягає в зведенні концепту переважно до сукупності мовних одиниць. Саме тому в сучасних дослідженнях зазвичай комбінують кілька підходів, щоб врахувати й культурно-історичні, і лінгвокогнітивні фактори.

Наступним важливим методом у когнітивній лінгвістиці є концептуальний аналіз, що поєднує дефініційний підхід, аналіз контекстів та розгляд образного й ціннісного складників концепту [Полюжин 2005, с. 13]. У практиці дослідження економічних явищ він допомагає виявити, як у свідомості носіїв мови формується

уявлення про «антиконцепт», які ментальні моделі лежать в основі його розуміння й оцінки (зокрема метафори «ворога» або «стихійного лиха»). Для CHINESE ECONOMIC CRISIS типовим є використання лексики, що відображає конфлікт *battle for survival* [Sender 2020] чи руйнівний вплив *sparked a sell-off, has rippled through, collapsed* [Farrer 2022(a)], а також медичних метафор *contagion, ailing sector* [Hale, Riordan 2021]. Така багата образність свідчить про виразну емоційність і негативне ставлення до кризи як до явища, яке треба «лікувати» або «побороти».

Важливо зауважити, що в сучасній когнітивній лінгвістиці дослідники зазвичай не застосовують один-єдиний метод. Взаємодоповнюваність когнітивно-семантичного підходу, семантико-когнітивного аналізу, методу номінативного поля й концептуального аналізу дає змогу не лише проаналізувати лексичні чи граматичні особливості функціонування концепту, а й виявити закорінені в культурі й суспільній свідомості ідеї, що впливають на його формування. Це особливо важливо у вивченні такого масштабного і суспільно значущого явища, як CHINESE ECONOMIC CRISIS, адже у медійному економічному дискурсі відображаються водночас і глобальні фінансові тенденції, і певні суспільні емоції та стереотипи.

Зрештою, комплексний підхід до аналізу концептів (та антиконцептів) забезпечує найбільш повний і достовірний результат. Кожен зі згаданих методів робить свій унікальний внесок у розкриття понятійного, образного й ціннісного складників, а також дає змогу простежити специфіку їхньої мовної репрезентації та культурних конотацій. У дослідженні CHINESE ECONOMIC CRISIS такий багатогранний аналіз допомагає зрозуміти, як економічна ситуація в Китаї інтерпретується англомовними ЗМІ, формує ставлення аудиторії до неї й упливає на глобальні економічні та політичні процеси.

Саме поєднання методів, спрямованих на дослідження когнітивних структур (когнітивно-семантичний і концептуальний аналіз) та тих, що

акцентують на семантиці мовних одиниць (семантико-когнітивний аналіз, метод номінативного поля), уможливорює отримання комплексного уявлення про кризу і розкриває, як її образ формується й функціонує в колективній свідомості. Такий підхід видається найбільш відповідним для всебічного вивчення антиконцепту CHINESE ECONOMIC CRISIS, особливо в контексті англомовного медійно-економічного дискурсу, де фінансові процеси значною мірою метафоризуються, набувають емоційного забарвлення та впливають на громадську думку.

1.4.2. Етапи дослідження антиконцепту CHINESE ECONOMIC CRISIS

Дослідження антиконцепту CHINESE ECONOMIC CRISIS вимагає системного та послідовного підходу, що дозволяє комплексно розглянути всі аспекти цього явища й виявити, як він формується й функціонує у мовній свідомості англомовної спільноти. Нижче послідовно описано основні кроки такого аналізу; кожен із них має власну дослідницьку мету й охоплює низку методичних прийомів.

Перший крок: аналіз семантичних складників та вибір ключового слова. Будь-яке дослідження концепту чи антиконцепту розпочинається з визначення головної лексеми, яка його позначає. На цьому етапі важливо:

- виявити, як саме у словниках та енциклопедіях тлумачиться назва кризи (у даному випадку “CHINESE ECONOMIC CRISIS”);
- встановити базові смислові компоненти (семи) цієї лексеми, тобто “*crisis*”, “*Chinese economic*”, “*threat*”, “*slowdown*” тощо;
- проаналізувати, наскільки загальним і поширеним є саме це словосполучення і чи існують варіанти на кшталт “*China’s economic slump*” або “*China’s financial meltdown*”.

Обрання ключового слова (терміну) з максимально узагальненою семантикою і нейтральним стилістичним забарвленням забезпечує репрезентативність подальшого дослідження. Уже на цьому етапі можна скласти початкове уявлення про те, з якою частотою й у якому контексті вживається лексема *crisis*.

Другий крок: виявлення синонімічних одиниць та розширення семантичного поля. Після вибору ключового слова варто розглянути його синонімічний ряд. Цей крок допомагає:

- зафіксувати всі лексичні варіанти, що перебувають у синонімічних відношеннях із “*Chinese economic crisis*”, наприклад, “*China’s economic challenges*”, “*economic downturn in China*”, “*China’s financial woes*” тощо;
- з’ясувати відтінки значення (негативна оцінка, масштаб проблеми, інтенсивність кризи) та співвіднести їх з оціночним забарвленням, яке найчастіше трапляється в медійному дискурсі;
- визначити, наскільки часто в англомовних медійних текстах економічної тематики вживають той чи інший синонім.

Цей етап розширює поле дослідження за рахунок виявлення різноманітних способів позначення кризи, що дає змогу точніше зрозуміти її зміст і перехідні смисли, що виникають довкола базової лексеми.

Третій крок: аналіз форм мовної експлікації антиконцепту в дискурсі. На цьому етапі увага зосереджується на тому, як саме антиконцепт реалізується в мові. Це можуть бути:

- окремі лексеми й словосполучення (“*contagion risk*”, “*defaults looming*”);
- метафоричні вирази (“*the property sector is a ticking time bomb*”, “*battling for survival*”);
- фразеологічні утворення чи інші сталі конструкції, що відображають негативні наслідки або тривожні очікування.

Такий аналіз, по суті, дає уявлення про те, якими мовними засобами англomовні ЗМІ чи аналітики описують кризу, й розкриває різноманітність її мовних реалізацій. Саме тут дослідник звертає увагу на контекст, стиль, жанр і цільову аудиторію: ділові видання можуть у мінімалістичний спосіб називати лише основні показники та прогнози, тоді як популярніші ЗМІ вдаються до експресивних метафор із метою викликати емоційний відгук.

Четвертий крок: кількісний аналіз та визначення актуальності. Кількісне дослідження дозволяє встановити, наскільки часто вербалізатори антиконцепту CHINESE ECONOMIC CRISIS (разом із його синонімічними варіантами) з'являються в медійних джерелах, аналітичних оглядах чи на офіційних сайтах міжнародних організацій. На цьому етапі:

- збирається репрезентативний корпус текстів (статті, новини, доповіді тощо) за певний період;
- підраховується частота вживання ключових лексем і виразів;
- порівнюється використання різних мовних одиниць залежно від жанру (аналітична стаття, репортаж, інтерв'ю) чи джерела (наприклад, ділова преса проти популярних онлайн-видань).

Знання про кількісне поширення мовних засобів допомагає зрозуміти, наскільки кризове явище є «гарячою» темою в інформаційному просторі та які його аспекти висвітлюють найчастіше.

П'ятий крок: дослідження метафор та їхньої ролі в об'єктивації антиконцепту.

Оскільки економічні кризи нерідко описують через яскраві метафори (війна, стихія, хвороба), важливо приділити окрему увагу цьому аспекту. Саме метафори формують уявлення про кризу як про щось загрозливе й деструктивне, що треба «уникати, боятися і лікувати»:

- у випадку «хвороби» частотними є слова на кшталт “*contagion*”, “*toxic*”, “*ailing*”, “*feverish growth*” [Hale, Lockett, Kinder 2021];

- «ворог» або «супротивник» реалізується у висловах типу “*battle for survival*”, “*fighting defaults*”, “*struggling to contain the fallout*”;
- «стихійне лихо» виявляється в лексемах “*collapsed*”, “*hit by an earthquake-like effect*”, “*fuelled the fire*”.

Аналіз таких метафор розкриває не лише емоційно-оцінне ставлення до події, а й механізми колективного сприйняття. Крім того, виявлення узуальних (стереотипних) і новаторських (авторських) метафор дає змогу побачити, чи розвивається уявлення про кризу в медійному просторі й у який бік.

Шостий крок: систематизація мовного матеріалу за аспектом впливу на читача. На цьому етапі підсумовується, як саме автори текстів керують увагою читачів та формують оцінку подій:

- виділяються найпопулярніші формули (“*the next Lehman moment*”, “*collapse in confidence*” тощо), що «підштовхують» до бачення кризи як катастрофічної;
- аналізується, які прогностичні сценарії пропонуються й наскільки вони відлякують (*hard landing, global meltdown*) або навпаки, заспокоюють (*temporary setback, cyclical slowdown*);
- досліджується, як за допомогою метафор чи інших мовних засобів відбувається «включення» або «віддалення» читача від подій (наприклад, “*this could spill over into the global market*” [Hale, Lockett, Kinder 2021], “*a looming shadow for international investors*”).

Такий підхід дозволяє простежити комунікативні стратегії авторів та їхній вплив на аудиторію, а також зрозуміти, як медіа «конструюють» і підтримують антиконцепт кризи.

Сьомий крок: узагальнення зібраних даних та формулювання висновків. Зрештою, на останньому етапі відбувається синтез усього отриманого матеріалу:

- систематизація мовних одиниць і метафор, що найчастіше вживаються;

- висновки щодо характеру та інтенсивності негативної оцінки, яку несе антиконцепт CHINESE ECONOMIC CRISIS;
- визначення, які саме риси (наприклад, швидке «зараження» інших секторів економіки, спровоковані страхи інвесторів, ризики для глобальних ринків) є центральними для цього антиконцепту;
- оцінка його ролі у формуванні суспільної думки та впливу на міжнародну фінансову систему.

Результати цього етапу дають цілісне уявлення про те, яким чином CHINESE ECONOMIC CRISIS є не лише інформаційним приводом, а й метафорично та семантично «навантаженим» явищем, що спричиняє хвилю рефлексій у медійному просторі.

Таким чином, етапи дослідження антиконцепту CHINESE ECONOMIC CRISIS мають охоплювати:

- 1) початковий семантичний аналіз і визначення ключового слова;
- 2) з'ясування синонімічного ряду та співвідношення значень;
- 3) вивчення форм мовної реалізації (у межах лексики, фразеології, синтаксичних конструкцій тощо);
- 4) кількісний аналіз для підтвердження актуальності та визначення головних аспектів;
- 5) дослідження метафор і образів, що найкраще ілюструють негативну й загрозливу природу антиконцепту;
- 6) систематизація матеріалів з огляду на вплив на читача й стратегій медійного подання;
- 7) кінцеве узагальнення, формулювання висновків про структуру, функції та вплив цього антиконцепту у мовній картині світу.

Поєднання когнітивно-семантичних, семантико-когнітивних, дискурсивних і кількісних методик дозволяє дослідникові отримати максимально

об'єктивну та всебічну картину того, як антиконцепт CHINESE ECONOMIC CRISIS існує й розвивається в англомовному медійному економічному дискурсі.

РОЗДІЛ 2

ВЕРБАЛІЗАЦІЯ АНТИКОНЦЕПТУ CHINESE ECONOMIC CRISIS В АНГЛОМОВНИХ МЕДІЙНИХ ТЕКСТАХ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕМАТИКИ

2.1. Зміст антиконцепту CHINESE ECONOMIC CRISIS

Англомовні медійні тексти, присвячені опису стану китайської економіки та аналізу кризових явищ, мають свою специфіку і демонструють різноманіття підходів у представленні економічних явищ, що виникають через фінансову та соціальну нестабільність в Китаї. Досліджені економічні статті у своїй основі охоплюють початок, причини та перебіг житлової кризи у Китаї, другорядними темами у них є реакції, дії та рішення суспільства, влади, забудовників та інвесторів на ці події.

Медійні статті були зібрані з авторитетних видань найрозвинутіших англомовних країн світу – Великобританії та Сполучених Штатів Америки, чия доброчесність була підтверджена десятиліттями якісного аналізу та неупереджених робіт, а саме: *Financial Times*, *Reuters*, *CNN*, *The Guardian*, *BBC*, *The New York Times*.

Проаналізувавши публікації можна отримати коротку хронологію кризи, яку умовно можна поділити на 3 фази: вона почалася у 2021 році з новими обмеженнями центрального уряду стосовно розмірів та строків погашення позик у державних банках. У 2022 це призвело до краху другого найбільшого забудовника Китаю – *Evergrande* за яким прослідувала низка банкрутств забудовників середнього розміру, у 2023 році своє банкрутство об'явив найбільший забудовник Китаю – *Country Garden*. Упродовж 2023 та 2024 років, уряд почав прикладати достатніх зусиль для уповільнення та стримування кризи. Настрої авторів корелюються з вище описаними фазами, де у 1 фазі більшість була переконана, що це не сильно позначиться на нинішньому стані справ та

банкрутство таких великих компаній є малоймовірним, з остаточним кінцем *Evergrande* та початком 2 фази, західні журналісти та аналітики поступово змінили свою думку, скептичність змінилася на страх та недовіру до китайського ринку, що призвело до великого відтоку грошей з нього до його головного суперника в Азії – індійського ринку. 3 фаза має змішані настрої, де на її початку переважними залишалися негативні оцінки недостатніх дій уряду та сумнівні запаси ліквідності інших забудовників, але з початком її другої половини у 2024 році, поступово перейшли до обережного оптимізму.

Основними ознаками китайської економічної кризи є сповільнення темпів зростання ВВП, зниження цін на нерухомість, надмірна заборгованість, що зумовлює дефляцію, а також високий рівень безробіття серед молоді.

Важливою особливістю є вплив китайської кризи на глобальні економічні процеси. Китай є другим за величиною економічним гравцем у світі, і будь-яка економічна турбулентність у цій країні має серйозні наслідки для міжнародних ринків. Криза також має глобальні наслідки для міжнародної торгівлі та фінансових ринків. Китай як основний виробник і постачальник товарів здійснює значний вплив на світову економіку, і зниження попиту в Китаї призводить до зменшення світових цін на багато товарів, зокрема на електричні транспортні засоби та сонячні панелі. Проблеми на китайських ринках можуть також вплинути на інші країни, оскільки скорочення китайського експорту і виробничої потужності може призвести до зростання торгових бар'єрів та посилення протекціонізму.

Варто відзначити, що проаналізовані медійні публікації не обмежуються стислим описом подій. Автори матеріалів часто застосовують різноманітні вербалізатори антиконцепту CHINESE ECONOMIC CRISIS (лексичні одиниці, фразеологізми, метафори), які допомагають відобразити глибину та багатогранність кризи.

У цьому дослідженні пошук складових антиконцепту починаємо з ідентифікації лексичних одиниць, що на думку М. Полюжина [Полюжин 2015, с. 220], дозволяє відтворити сутнісні риси концепту через аналіз словесних виразів, зафіксованих у дискурсі. Такі слова, як *debt*, *collapse*, *deflation*, *unemployment*, *housing crash*, неодноразово трапляються в текстах, позначаючи критичний стан китайської економіки.

Коли журналіст пише про *crippling debt* або *soaring youth unemployment*, він не просто фіксує факти, а й створює негативне враження про ситуацію в Китаї. Читачі відчують занепокоєння, спираючись на ключові слова, які прямо або побічно асоціюються з економічною небезпекою.

Окрім базових лексем, тексти містять фразеологізми та образні вислови. Наприклад, у контексті опису швидкого занепаду *to fall like a house of cards*, чи яскраве порівняння *to pour fuel on the fire of the property market*. Подібні фразеологізми підсилюють емоційне сприйняття та підкреслюють масштаб проблеми.

Метафори, наявні в статтях, виконують кілька функцій. З одного боку, вони роблять текст більш експресивним та зрозумілим, а з іншого — допомагають побачити кризу як «ворога», як «інфекцію» або як «хвилю», що накриває ринки. Слова та сполучення на кшталт *battling the crisis*, *economic contamination*, *rippling through global markets* демонструють тривогу західних аналітиків через події в Китаї.

Таким чином, розглядаючи лексичні одиниці, фразеологізми й метафоричні конструкції в медійних текстах, можемо простежити еволюцію оцінок авторів. Від початкової впевненості у локальному характері кризи до відвертої недовіри китайським ринкам і підвищеної уваги до урядових рішень. Це підтверджує тезу, що саме аналіз уживаних слів і виразів дає змогу реконструювати сутність антиконцепту CHINESE ECONOMIC CRISIS і краще зрозуміти загальний настрій у світовому інформаційному просторі.

Таким чином, розглядаючи лексичні одиниці, фразеологізми та метафоричні вирази, ми бачимо, як автори статей формують ставлення до CHINESE ECONOMIC CRISIS. Від перших припущень про локальний характер до появи страху й недовіри до ринків – уживані слова й фрази відображають різні емоційні грані.

На наступному етапі дослідження ми звернулися до аналізу словникових дефініцій, що дало змогу з'ясувати, які фундаментальні значення (основні семи) надаються терміну “*crisis*” і в який спосіб вони проникають у загальний дискурс про китайську кризу. Дослідження базових значень допомагає зрозуміти, чому саме ці лексичні одиниці закріплюють у свідомості читачів негативний, загрозливий образ економічних подій у Китаї.

Аналіз словникових дефініцій дозволив визначити основні значення та конотації, пов'язані з терміном *crisis*. За даними *Collins Dictionary* [CD 2024]: *a crisis is a situation in which something or someone is affected by one or more very serious*. У *Oxford English Dictionary* криза визначається як: *a time of great danger, difficulty or doubt when problems must be solved or important decisions must be made* [OED 2024]. *Merriam-Webster* має 3 основних визначення цього терміну: *the turning point for better or worse in an acute disease or fever; the decisive moment (as in a literary plot); an unstable or crucial time or state of affairs in which a decisive change is impending* [MW 2024].

Криза описується як критичний стан, переломний момент або нестабільна ситуація з потенційно значними наслідками. Основні семи цього терміну: *criticality, fragility, instability, decisive changes*. Це поняття є універсальним і абстрактним, що дозволяє застосовувати його до різних доменів, включаючи економічний, політичний та соціальний. У межах антиконцепту CHINESE ECONOMIC CRISIS слово *crisis* отримує специфічне наповнення, пов'язане із економічною, політичною та соціальною сферами Китаю.

Ядро утворюється найчастотнішими лексемами, які безпосередньо описують антиконцепт. Вони є системними, формують центральне значення концепту і здатні узагальнювати його зміст. Використовуючи словники, можемо виділити такі ядерні лексеми: *economic crisis, financial crisis, recession, risk, opportunity, shares, stock exchange, bank, debt, loan, default, bankruptcy, developer, government, politics, deflation, inflation, market collapse*.

Economic crisis – базова номінація, що визначає ключову природу концепту. Це сполучення інтегрує семантичний домен економіки з критичністю. У дефініціях воно часто асоціюється зі сповільненням економічного зростання, дефляцією, фінансовими втратами та крахом ринків. У цьому контексті важливо, що *economic* уточнює сферу впливу кризи.

Financial crisis – уточнення, яке акцентує увагу на фінансових аспектах. Це включає неспроможність боргових зобов'язань, обвал ринків цінних паперів та банківські проблеми. Термін часто використовується для опису обмеженості доступу до капіталу, що стає рушієм інших аспектів кризи.

Recession – частина ядра через частотність вживання як синоніма кризи економічного характеру. Рецесія відображає уповільнення економічної активності, яке може супроводжувати кризу або передувати їй.

Risk – ризик означає імовірність негативного результату або збитків. Якщо компанія вкладає великі суми у нестабільний ринок, вона наражається на ризик втратити свої інвестиції. Для антиконцепту CHINESE ECONOMIC CRISIS це вказує на загрозу для вкладників і можливі системні збої.

Opportunity – можливість, яка передбачає сприятливі умови для розвитку чи зростання. Під час кризи одні бізнеси зазнають збитків, а інші бачать шанс увійти на ринок з новими пропозиціями. Для CHINESE ECONOMIC CRISIS термін “*opportunity*” може описувати шанси купити активи за нижчою ціною або наростити частку у звільнених нішах.

Shares – акції, що представляють частку власності в компанії. Купуючи акції, людина стає співвласником бізнесу і може отримувати дивіденди. У контексті CHINESE ECONOMIC CRISIS падіння або зростання акцій відображає впевненість чи сумніви інвесторів щодо китайського ринку.

Stock exchange – біржа, де відбувається торгівля акціями та іншими цінними паперами. Від обсягів торгів на біржі залежить, наскільки швидко інвестори можуть купити чи продати акції. Під час китайської кризи коливання на біржах свідчать про реакцію світового фінансового середовища на ситуацію з забудовниками та іншими секторами економіки.

Bank – це фінансова установа, що приймає депозити, надає кредити та проводить розрахункові операції. Коли людина бере іпотеку чи кредит на авто, вона взаємодіє саме з банком. У межах CHINESE ECONOMIC CRISIS банки відіграють ключову роль, бо часто видають позики забудовникам і контролюють величезні грошові потоки.

Debt – боргове зобов'язання чи навантаження. Це поняття входить до ядра оскільки борг є одним із центральних чинників китайської економічної кризи. У дефініціях часто зустрічаються семи: неспроможність, платіжний дефолт, зовнішній борг.

Loan – позика, яку одна сторона (позичальник) отримує від іншої (кредитора) на певних умовах повернення. У межах CHINESE ECONOMIC CRISIS *loans* часто фігурують як рушій проблеми: надмірні кредити забудовників у державних банках призводять до боргового навантаження.

Default – неможливість позичальника виконати фінансові зобов'язання, наприклад, сплатити відсотки чи основну суму кредиту. Для забудовників це означає втрату довіри інвесторів і подальші юридичні та фінансові наслідки.

Bankruptcy – юридична процедура, за якою компанія або фізична особа визнає свою неспроможність розрахуватися за боргами. У випадку з китайськими

забудовниками це відкриває шлях до розпродажу активів і руйнування репутації на ринку.

Developer – особа, або компанія, робота якої пов'язана з купівлею та продажом будівель і землі, а також організацією будівництва нових будівель. В даній роботі це визначення саме китайських компаній-збудовників.

Government – група офіційних органів, які ухвалюють рішення щодо економічної, соціальної та політичної політики країни. Запровадження нових податків чи обмежень — це робота уряду. У контексті кризи в Китаї уряд регулює обсяги запозичень, вводить жорсткіші вимоги та намагається впливати на макроекономічну ситуацію.

Politics – система дій та взаємодій, що пов'язує урядові структури з суспільством і бізнесом. Коли високопосадовці публічно обговорюють шляхи виходу з кризи, це вже політика. Політичні рішення визначають, наскільки ефективно країна реагує на економічні ризики та регулює діяльність банків і забудовників.

Deflation та *inflation* – антагоністичні поняття, які описують фундаментальні економічні зміни в межах кризи. Обидва ці терміни є ключовими показниками економічної нестабільності.

Market collapse – одиниця, що відображає крах ринків, зокрема ринку нерухомості, який є основою китайської економіки. У тлумаченнях термін пов'язується із швидкою втратою вартості активів, що викликає загальний економічний шок.

Медіальна зона включає похідні, контекстуальні номінації та синоніми. Ці одиниці зберігають зв'язок із ядром, але відображають додаткові аспекти. *Downturn, slowdown, housing bubble, housing market crash, ghost city, wealth management product, shadow banking, structural imbalance, political instability, three red lines, contagion, disease, enemy, battle, rival.*

Downturn – означає початкову стадію зниження економічної активності. Не завжди переростає в глибоку кризу, але може стати тригером для більш серйозних проблем, якщо супроводжується борговими потрясіннями чи зменшенням попиту.

Slowdown – вказує на поступове та відчутне уповільнення економічного зростання. *Slowdown* проявляється у зниженні інвестицій, скороченні виробництва та зменшенні обсягів експорту.

Housing bubble – термін, що описує дисбаланс у сфері нерухомості, який став каталізатором китайської кризи. Він вказує на зростання вартості активів до не виправдано високих рівнів із подальшим обвалом.

Housing market crash – базова номінація, що описує раптовий і значний спад вартості нерухомості. Вона вказує на сутність китайської кризи, оскільки нерухомість була ключовим сектором економіки, яка забезпечувала її швидкий ріст [Stevenson 2024, 2].

Ghost city – «місто-привид» з надмірною кількістю порожніх будівель і браком реальних мешканців. У деяких регіонах Китаю будувалися цілі квартали, які так і не заселили. Такі території символізують не виправдані інвестиції та фіктивний попит на ринку нерухомості.

Wealth management product – фінансовий інструмент (переважно в банках або інвестиційних компаніях), що залучає кошти інвесторів під обіцяні відсотки. Людина може вкласти гроші у такий продукт і розраховувати на дохід вищий, ніж на звичайному депозиті. У контексті CHINESE ECONOMIC CRISIS часто згадується через ризик невиконання зобов'язань та нестачу ліквідності в організацій, що їх випускають.

Shadow banking – фінансування нерухомості через неконтрольовані або малорегульовані фінансові структури. Цей термін описує паралельну фінансову систему, яка сприяла формуванню боргових «пасток».

Structural imbalance – одиниця, яка акцентує увагу на глибинних економічних проблемах, таких як диспропорції між секторами економіки.

Political instability – хоча акцент основної лексичної одиниці припадає на економіку, політична нестабільність стає важливим контекстуальним фактором, що впливає на управління кризою. У тлумаченнях цей термін асоціюється із втратами довіри до уряду, масовими протестами та відсутністю дієвих реформ.

Three red lines – набір критеріїв для оцінки боргового навантаження у будівельній сфері, прийнятий спільно Народним банком та Міністерством житла та будівництва Китаю для зменшення фінансових ризиків від діяльності підзвітних комерційних компаній. Саме він є стартовою точкою початку розглянутої кризи.

Contagion – поширення кризових ефектів від одного сектора або країни до іншого. Коли один забудовник не виконує зобов'язання, це може спровокувати ланцюгову реакцію на інших ринках. Для CHINESE ECONOMIC CRISIS це означає небезпеку розповсюдження фінансових проблем за межі Китаю.

Disease – ще одна метафора, що порівнює кризу з хворобою, яка «заражає» інші галузі. Якщо хвороба не лікувати, вона поширюється, так само й криза може перекинутися на нові сфери. Подаючи кризу як *disease*, автори наголошують на заразності економічних проблем і потребі «лікувальних» заходів.

Enemy – у межах концептуальних метафор слово *enemy* часто уособлює економічні загрози, з якими треба боротися. Коли уряд називає кризу “ворогом,” він підкреслює необхідність негайних дій. У дискурсі про CHINESE ECONOMIC CRISIS це підсилює емоційне сприйняття кризи як потужної сили.

Battle – метафора, яка представляє кризу як поле бою, де кожна сторона намагається вийти переможцем. Бізнеси «воюють» за інвесторів, намагаються врятувати репутацію і знайти грошові ресурси. Для CHINESE ECONOMIC CRISIS *battle* вживається при описі зусиль уряду чи забудовників, які прагнуть уникнути дефолту та зберегти стабільність.

Rival – конкурент, що змагається з іншим гравцем у бізнесі чи політиці. У контексті кризи в Китаї цей термін вживають, аби вказати на альтернативу, куди може переміститися капітал.

Периферія номінативного поля концепту охоплює мовні одиниці, які не є прямими номінаціями концепту, але описують його характеристики, наслідки або асоціації через контекстуальні, метафоричні та експресивні способи вираження. Ці одиниці формують зовнішнє коло поля, додаючи багатовимірності до змісту концепту. До неї увійдуть: *overleveraged developers, default on loans, youth unemployment, real estate bubble, structural economic issues, policy mismanagement, slowing GDP growth, global economic contagion*.

Overleveraged developers – номінація, що акцентує увагу на забудовниках, які брали надмірні кредити для фінансування будівництва, що спричинило кризу через їхню неспроможність виконувати боргові зобов'язання.

Default on loans – термін, що позначає масові випадки невиконання забудовниками боргових зобов'язань перед банками і кредиторами.

Youth unemployment – безробіття серед молоді, спричинене недостатньою кількістю робочих місць та відсутністю гарних умов праці.

Real estate bubble – момент, коли надмірно завищені ціни на житло різко впали, спричиняючи паніку серед інвесторів та покупців.

Structural economic issues – глибинні проблеми в економіці, які не вирішуються швидко (наприклад, надмірна залежність від одного сектора). Якщо в країні більшість ресурсів інвестовано в нерухомість і вона знаходиться у стагнації, це стає структурною проблемою. У Китаї саме надмірне зосередження на будівництві породило слабкі місця, які загострюють кризу.

Policy mismanagement – невдалі чи недалекоглядні дії уряду або фінансових регуляторів. Якщо уряд надто повільно реагує на кризу, це приклад неправильної політики. У контексті CHINESE ECONOMIC CRISIS неузгоджені кроки влади сприяють поглибленню ринкової нестабільності.

Slowing GDP growth – зниження темпів зростання валового внутрішнього продукту, що свідчить про поступове послаблення економіки. Якщо у попередньому кварталі економіка зростала на 5%, а тепер лише на 3%, це вже уповільнення. Коли темпи розвитку падають, інвестори втрачають оптимізм, банки стають обережнішими, а уряд шукає нові важелі впливу.

Global economic contagion – поширення кризових явищ з однієї країни на світові ринки та інші держави. Якщо китайські забудовники не можуть повернути борги, іноземні банки й фонди теж зазнають втрат, і така ланцюгова реакція поширюється далі. У разі масштабної дестабілізації ринку нерухомості в Китаї, ризики торкнуться і решти світу, оскільки фінансові зв'язки давно перетнули національні межі.

Проаналізувавши усі статті на наявність лексем створеного номінативного поля концепту CHINESE ECONOMIC CRISIS, було отримано такі результати. Загальна кількість використаних у матеріалах лексем ядра дорівнює 1056, серед яких найбільшими по частоті є *developer* (341 згадування), *government* (287 згадувань), *debt* (240 згадувань), які визначають головних дійових осіб даної кризи, що підтверджує позицію цих лексем у ядрі номінативного поля.

Не такими поширеними, але тим не менш популярними лексемами також є *bank* (140 згадувань), *shares* (98 згадувань), *default* (91 згадування), *risk* (76 згадувань), вони визначають економічний зв'язок китайської кризи та є очевидною ознакою побоювання західних журналістів та аналітиків стосовно наслідків та поточного стану кризи.

Лексемами з середнім рівнем популярності, які ми можемо віднести до медіального поля є *stock exchange* (39 згадувань), *downturn* (31 згадування), *contagion* (23 згадування), *slowdown* (19 згадувань), *bankruptcy* (19 згадувань), *financial crisis* (14 згадувань), *three red lines* (14 згадувань), *deflation* (14 згадувань), *loan* (12 згадувань), *inflation* (11 згадувань), *shadow banking* (11 згадувань), ця група лексем є не дуже поширеною і включає у собі опис помірних

очікувань від кризи, виражену через *slowdown* та *downturn*, її більш глобальній фінансовій складовій *stock exchange*, *financial crisis*, *loan*, *deflation* та *inflation* та *shadow banking*, характеристику антиконцепту CRISIS як хворобу *contagion*, критичні наслідки для компаній *bankruptcy* та урядові обмеження *three red lines*.

Останньою виділимо периферію: *opportunity* (9 згадувань), *battle* (7 згадувань), *housing bubble* (6 згадувань), *rival* (5 згадувань), *youth unemployment* (5 згадувань), *recession* (2 згадування), *politics* (1 згадування), *housing market crash* (1 згадування). Ці лексеми траплялися дуже рідко, а серед їх тематики можемо виділити такі: позитивне бачення кризи та її наслідки *opportunity*, характеристика антиконцепту CRISIS як ворога *battle* та *rival*, характеристика ринку житла *housing bubble* та *housing market crash*, доповнення антиконцепту через пояснення ще одної його складової *youth unemployment*, найгірший можливий наслідок кризи *recession* та взаємозв'язок головних дійових осіб який є її частиною *politics*.

Окремо можемо виділити лексеми, використання яких напряду у статтях уникалися: *economic crisis*, *structural imbalance*, *political instability*, *ghost city*, *overleveraged developers*, *default on loans*, *real estate bubble*, *structural economic issues*, *policy mismanagement*, *slowing GDP growth*, *global economic contagion*. Тим не менш вони були імпліцитно виражені через синонімічні сполучення або контекстуально.

Досліджені англомовні тексти демонструють, як криза в китайській економіці охоплює різні сфери: від житлового будівництва до глобальних фінансових ринків. Автори не лише надають факти, а й використовують емоційно забарвлену лексику, фразеологізми й метафори, щоб підкреслити гостроту ситуації. Було сформоване багаторівневе уявлення про CHINESE ECONOMIC CRISIS: від хронології проблем китайських забудовників до реакції уряду, мас-медіа та інвесторів. Така різнопланова оцінка допомагає краще зрозуміти масштабність і можливі наслідки подій, а також вказує на роль мови у створенні негативного та скептичного образу економічної ситуації в Китаї.

2.2. Реалізація базових метафоричних моделей в англомовних економічних текстах

У досліджуваних матеріалах використання базових метафоричних моделей було відносно рідким явищем. В силу економічного спрямування цих текстів, їх автори використовують метафори частіше всього у заголовках для привертання уваги, сам зміст дуже часто має документальний стиль подання, але і це ранжується в залежності від видання. Наприклад економісти *Reuters* взагалі майже не використовують будь-яке емоційне забарвлення та художні аналогії і викладають виключно головні події та прогнози у діловому стилі, а аналітики *The Guardian* можуть мати і декілька метафоричних моделей у одній своїй статті.

Переважаючою більшістю знайдених та проаналізованих метафор є концептуальні метафори, які фактично були розділені на 3 групи: порівняння антиконцепту CRISIS з хворобою, яка за відсутності лікування може поширитися за межі нинішньої сфери існування кризи, ворогом, з яким борються компанії-забудовники та китайська влада або стихійним лихом, яке може відчуватися як землетрус у всіх сферах економіки або пожежа, що «роздмухується» неправильними та слабкими рішеннями подібно до палива.

Авторські метафори не є частотним явищем у досліджуваних текстах, що може бути логічним, через специфіку розглянутого дискурсу, який у своїй переважаючій частині має однакові реакції на цю кризу. Як приклад авторської метафори, можна визначити *Zombie mode* [March 2023], яка зображує *Evergrande*, що через величезні боргові зобов'язання та контроль влади зі сторони, не може спокійно «померти», водночас не маючи змоги «жити» через заявлене банкрутство.

Результати аналізу фрагментів з сучасного англійськомовного медійного дискурсу, які містять референт лексеми *crisis*, що називає антиконцепт CHINESE ECONOMIC CRISIS дали можливість розділити їх на різні сфери людської діяльності. Явище кризи стосується економіки, фінансів, зовнішньої політики, банківської справи, внутрішньої політики та суспільних настроїв. Ключовими доменами антиконцепту CHINESE ECONOMIC CRISIS, які репрезентують концептуальні референти є: ЕКОНОМІКА, ПОЛІТИКА та СУСПІЛЬСТВО.

Поняттєвий зміст концептуального референта CHINESE ECONOMIC CRISIS в домені ЕКОНОМІКА тлумачиться у таких групах як: БЮДЖЕТ, РИНОК, БАНКІВСЬКІ УСТАНОВИ, ПРОМИСЛОВІСТЬ, ВНУТРІШНЯ ТА ЗОВНІШНЯ ТОРГІВЛЯ. Ці групи включають у себе дуже великий набір концептів: АКЦІЇ, ІНВЕСТИЦІЇ, КРЕДИТИ, БОРГИ, БАНКИ та КЛІЄНТИ, ВАЛЮТА, ЗАБУДОВНИКИ тощо. Відношення між цими концептами і визначають поняттєвий зміст досліджуваного референта CHINESE ECONOMIC CRISIS у сфері економіки.

Аналіз почнемо з першої раніше окресленої групи концептуальних метафор, в якій антиконцепт CHINESE ECONOMIC CRISIS порівнюється з хворобою.

Криза може бути заразною: *“The contagion wasn’t huge”, notes an analyst for a major international bank [Sender 2020]. Chinese developer Sunac seeks to avoid Evergrande contagion [FT reporters 2021(6)]. Evergrande shareholder to delist in Hong Kong as contagion hits stock [Hale, Riordan 2021].* Слово *contagion* описує ризик поширення негативних явищ, як вірусу чи інфекції. У контексті Evergrande йдеться про страх, що проблеми одного великого забудовника могли б передатися іншим компаніям чи навіть фінансовій системі загалом. Це пряме порівняння з інфекційним захворюванням, що має всі шанси поширитися, якщо його вчасно не «стримати».

Китайський ринок втрачає пульс та падає без свідомості: *The market is experiencing a total collapse in confidence, analysts say, and only government intervention can save the day* [Farrer 2022(a)]. *Collapse in confidence* передає кризу як серйозну хворобу, що загрожує виживанню сектора.

Токсичність економічного внутрішнього середовища Китаю: *The private sector is being hammered by Omicron, the external sector hammered by global weakness, and public sector doing what it can to pick up the slack but it faces various inhibitions on fiscal policy. It's a very toxic combo for China. Very difficult to manage* [Farrer 2022(г)]. Порівняння економічної ситуації з “toxic combo” створює асоціацію з отруєнням та токсичними речовинами.

Спроби вдихнути нове життя в економіку Китаю: *Trying to reinvigorate the economy was the focus of a huge package of measures unveiled by Beijing in the past week, including 300bn yuan (£37bn) in new infrastructure spending and an extension of borrowing to local governments worth 500bn yuan* [Farrer 2022(г)]. У даному прикладі використовується слово *reinvigorate* у значенні «оживити, реанімувати», надаючи економіці рис людини.

Китайська економіка, подібно до хворої людини, має серйозні проблеми зі здоров'ям: *China's malaise is not the result of zero-Covid policies, nor is it a cyclical phenomenon that will fizzle with the passage of time and additional policy easing* [Magnus 2023]. Використання слова *malaise* для характеристики негативного стану, у якому опинилася китайська економіка.

Fears over the health of China's real estate sector have rippled across the \$400bn Asia high-yield bond market [FT reporters 2021(б)]. Ще одне метафоричне порівняння проблем Китаю, як проблем здоров'я країни.

Збанкрутілі компанії відчайдушно намагаються зробити будь-що, щоб уповільнити процес їх розформування, але зі сторони це виглядає як безглузді конвульсії: *Evergrande's problems have thrust China's deleveraging policy into the spotlight and convulsed global* [Lin, Hale, Lockett 2021]. Проявлення наслідків нової

політики Китаю стосовно боргів своїх забудовників привернули увагу світових інвесторів, що негативно вплинуло на глобальну економіку у короткостроковій перспективі. Домен «економіка» реалізується через метафору *convulsed*, що підкреслює шоковий вплив внутрішньої політики на глобальні ринки.

Chinese real estate developer Evergrande said a potential sale of its property services unit had collapsed, deepening the pressure on the group that has just days to avoid an official default on its debt [Hale 2021(в)]. Нездатність *Evergrande* стабілізувати ситуацію через продаж активів. Концепт CRISIS реалізується через вислів *collapsed* – провал та втрата останньої можливості уникнення кризової ситуації, який підкреслює критичність ситуації та наростаючий тиск з боку інвесторів, які можуть призвести до дефолту та банкрутства забудовника.

Evergrande, the world's most indebted property developer with more than \$300bn in liabilities, has been engulfed in a liquidity crisis that has prompted global concern over the deteriorating health of China's vast real estate sector [Hale 2021(в)]. Ця фраза підкреслює масштаб проблем, які зачіпають не лише *Evergrande*, але й увесь сектор нерухомості. Метафора *deteriorating health* дає краще уявлення про сектор нерухомості Китаю, стан «здоров'я» якого різко погіршується.

Shares in China Evergrande fell sharply as the company's stock resumed trading on Thursday after the Chinese real estate developer disclosed that a plan to sell its property services division had collapsed [Lockett, Hale 2021].

Anxiety about contagion risks is spreading through global markets, putting China's government under mounting pressure to deliver support for the ailing real estate sector, which accounts for roughly a quarter of the economy [Jim, Wang 2023]. Концепт CHINESE ECONOMIC CRISIS реалізується через опис *anxiety about contagion risks*, який створює образ поширення кризових явищ як заразної хвороби. Використання терміну *contagion risks* метафорично пов'язує економічну кризу з епідемією, наголошуючи на масштабності загроз, а вираз *ailing real estate sector* вказує на нинішній стан сектору нерухомості, який перебуває у затяжній

рецесії. Фраза підкреслює важливість сектору нерухомості для китайської економіки (приблизно чверть ВВП), а також глобальну залежність від стабільності в цьому секторі. Страх перед «зараженням» створюють уявлення про потенційний ланцюговий ефект кризи на міжнародному рівні.

China's largest private real estate developer Country Garden is seeking to delay payment on a private onshore bond for the first time, the latest sign of a stifling cash crunch in the property sector, piling pressure on Beijing to step in [Jim, Wang 2023].

Stifling ілюструє небезпечний та удушливий характер антиконцепту CRISIS, що корелюється з ідеєю «криза це хвороба».

Тепер розглянемо другу категорію знайдених концептуальних метафор, де криза виставляється ворогом або супротивником, проти якої влада та забудовники ведуть боротьбу.

Бій з наслідками кризи: *Ocean Flower Island, along with an exotic array of non-core assets... is also a potential tool in Evergrande's battle to cut its RMB 674bn debt pile* [Hale, White 2021(a)]. Цей фрагмент робить акцент на ролі побічних активів як засобу для зменшення боргового тиску. Метафоричність *battle to cut debt*, виражає відчайдушну спробу забудовника зменшити свій борг шляхом побудови елітної нерухомості на острові та відображує напруження між потребою ліквідності і обмеженими ресурсами.

Evergrande has raised Rmb10bn (\$1.5bn) by selling part of its stake in a bank to a state-owned investment group, as the heavily indebted Chinese property developer battles for survival amid mounting pressure over bond repayment deadlines [Hale, White 2021(б)]. Фраза підкреслює спроби *Evergrande* вирішити проблему ліквідності через продаж активів. Концепт CHINESE ECONOMIC CRISIS реалізується через метафору *battles for survival*, яка символізує кризову боротьбу між забудовником та його борговими зобов'язаннями за уникнення дефолту.

Property contributes more than a quarter of GDP but the sector has faced difficulties after companies came under government pressure to reduce leverage [FT reporters 2021(a)].

Тиск, спричинений побоюванням схлопування бульбашки нерухомості зі сторони центральної влади, тепер давить на увесь сектор нерухомості Китаю.

Crisis-hit Chinese property developer Evergrande used billions of dollars raised by selling wealth management products to retail investors to plug funding gaps and even to pay back other wealth management investors [Yu, McMorrow, Ju 2021]. Цей фрагмент робить акцент на кризовій практиці *Evergrande* щодо використання «фінансових продуктів» для отримання ліквідності. *Crisis-hit* є концептуальною метафорою, яка зображує кризу як ворога, що вдарив забудовника *Evergrande*. Також у фрагменті є і інша, описова метафора *plug funding gaps* вказує на швидкий, тимчасовий і нестійкий характер цієї моделі залучення інвестицій.

Sunac is the latest Chinese property developer to be thrust into the spotlight as Evergrande grapples with an unfolding liquidity crisis [FT reporters 2021(б)]. *Grapples* демонструє безуспішну боротьбу забудовника *Evergrande* з кризою ліквідності.

The data will add to pressure on policymakers, who have sought to cool the country's vast real estate sector but are confronting rising defaults and slower activity across a sector that has anchored economic growth for years [Hale, Langley, Lin 2021]. Фрагмент підкреслює політичний вимір кризи через спроби регуляції ринку. Домен політика реалізується через вислів *pressure on policymakers*, що вказує на зростання відповідальності уряду. Це також є елементом концептуальної метафори, де *pressure* це тиск, який криза, у вигляді статистичних даних давить на урядовців.

Addressing officials on Friday, Mr. He said they had to 'fight the tough battle' of dealing with all the unfinished property around the country [Stevenson, Zhao 2024]. Тут вжито *fight the tough battle*, що створює образ серйозної боротьби з кризовим

явищем. У цьому вислові англомовний автор фактично зіставляє CRISIS із ворогом, якого треба перемогти.

The private sector is being hammered by Omicron, the external sector hammered by global weakness, and public sector doing what it can to pick up the slack but it faces various inhibitions on fiscal policy. It's a very toxic combo for China. Very difficult to manage [Farrer 2022(г)]. Додатково охарактеризовано інший аспект кризи, викликаний поширенням вірусу *Omicron*, який паралельно з кризою нерухомості стирає приватний сектор.

The battle to contain what could be the biggest property crash the world has ever seen [Farrer 2022(г)]. Використання слова *battle* показує боротьбу з кризою за можливість стримання цін на нерухомість від подальшого падіння.

“The government faces a hard choice. But it's like zero-Covid. They have come so far they can't turn back because then it looks like a misjudgment or policy error,” Wildau said [Farrer 2022(г)]. Це метафора, що описує боротьбу, з якої неможливо відступити, як з ворогом на полі битви.

Gabriel Wildau, a China expert at the global advisory firm Teneo, says Beijing faces a crunch moment over whether to reverse the crackdown on lending or double down in its attempts to “tame the beast” of unproductive construction activity that has resulted in the emergence of ghost towns and airports, as well as roads to nowhere [Farrer 2022(г)]. *Crunch moment* натякає на вирішальну битву, що має змінити хід війни.

The revolt has rattled authorities, focusing attention on a market already under pressure from a slowing economy and a serious cash crunch [Tewari 2022]. Бойкот визваний кризою та недостатньою участю уряду для регуляції кризи, є додатковим її посиленням на фоні інших, вже існуючих проблем.

For one, Beijing is putting the onus on local governments – they're offering reduced deposits, tax rebates and cash subsidies to home buyers, and relief funds to developers. But this comes at a cost because local coffers will take a hit as property

developers buy less land [Tewari 2022]. Міський уряд під тиском центрального вимушений йти на жертви, з цього можемо зробити висновок, що битва з кризою також є чинником і для внутрішніх заворушень.

Evergrande has been scrambling to raise cash by selling assets and shares to repay suppliers and creditors [Jim 2022]. Фраза підкреслює кризову ситуацію компанії. Домен економіка розкривається через *scrambling to raise cash*, що відображає нестабільність фінансових потоків компанії та те, як вона усіма можливими засобами намагається знайти грошей, конкуруючи з іншими забудовниками, для виплати по своїх боргових зобов'язаннях.

The huge losses highlight how much the developer was rocked...[Chen, Mao 2023] Компанія постраждала від удару, як від нападу.

Нарешті розглянемо останню групу, де антиконцепт CRISIS прирівнюється або набуває ознак стихійного лиха: *Shares in Chinese property developer Sunac China Holdings jumped on Tuesday after it released a statement denying it had officially sought government assistance as volatile trading fueled by a crisis at Evergrande showed signs of spilling over in the sector* [FT reporters 2021(6)]. Фрагмент демонструє вплив кризи *Evergrande* на інших забудовників, таких як *Sunac*, а також спроби останнього дистанціюватися від державної допомоги. Концептуальною метафорою, яка є частиною цієї групи є *fueled*, яка передає розпалення та займання та схоже на поширення лісових пожеж.

The missed payment in late September sparked a sell-off in Asian high-yield bond markets [Hale 2021(a)]. Цей фрагмент ілюструє ширший вплив кризи на регіональний фінансовий ринок. Стихійною метафорою тут виступає *sparked*, як іскра та початок пожежі, якою виступає криза.

Evergrande's slow burn crisis... [Оі 2024(г)] Кризу порівнюють із повільно палаючим вогнем, що поступово знищує компанію.

The issues in Jinan, home to 9m people, are part of a nationwide chill sweeping across China's real estate sector [Hale, Yu 2021]. CRISIS розкривається через

метафору *nationwide chill*, де незацікавленість суспільства у купівлі житла по всій країні виражається через холод, як передачу емоційного забарвлення їх настроїв.

Evergrande's troubles have rippled through the country's property industry [Sender 2020]. Проблеми *Evergrande* розглядаються як величезна хвиля, яка пройшлася по своїй індустрії.

China is crossing a river where the stones are too deep to feel [Magnus 2023]. Порівняння з дуже глибокою рікою, що є критичним розвитком попереднього прикладу.

The property sector is overheating [Hale 2021(д)]. Пряме порівняння з перегріванням як причиною пожежі.

Далі наведемо інші описові та авторські метафори, яку були знайдені в усіх статтях: *The company's land reserves, built during a breakneck expansion as China urbanised, are vast enough to house roughly 10m people* [Hale, Lockett 2020]. Концепт CHINESE ECONOMIC CRISIS тут пов'язаний із надмірною урбанізацією, що стала основою кризи. Метафорична характеристика *breakneck expansion* відображає бездумний, нестримний та ризикований характер стратегії розширення ринку.

Underpinning Evergrande's success are debts that dwarf that of every other property group [Hale, Lockett 2020]. Метафора *dwarf that of every other property group*, де сукупність боргів конкурентів у порівнянні з забудовником *Evergrande* виглядає майже неіснуючою.

Evergrande's fate poses an immense political challenge to local and central governments, given it has nearly 800 projects across hundreds of cities where many citizens have already paid for unfinished apartments [Hale, White 2021(a)]. Метафоричність *political challenge* наголошує на тиск з боку суспільства на місцеві та центральні уряди, де жителі можуть залишитися без завершених квартир.

Corporate governance professionals said the stonewalling of shareholders by Evergrande... struck at Hong Kong's reputation for providing a base for investing in China grounded in international financial norms [Lockett, Kinder 2021]. Домен суспільство реалізується через відображення ставлення забудовника до своїх акціонерів, а саме їх ігнорування та закритість, яке у прикладі уподоблюється до закриття від них кам'яною стіною *stonewalling*.

The fate of Evergrande and other indebted Chinese property companies has gripped financial markets in recent months amid fears of knock-on effects around the world [Jim, Strohecker 2021]. Фрагмент акцентує увагу на глобальному впливі кризи, який виходить за межі Китаю. Домен економіка реалізується через метафоричний вислів *knock-on effects*, що символізує ризик фінансового ланцюгового ефекту по всьому світу.

China's largest private real estate developer Country Garden is seeking to delay payment on a private onshore bond for the first time, the latest sign of a stifling cash crunch in the property sector, piling pressure on Beijing to step in [Jim, Wang 2023]. Ця фраза ілюструє критичну ситуацію у сфері нерухомості через нестачу ліквідності, що загострює тиск на уряд для прийняття рішучих заходів. Актантами є: *Country Garden* виступає символом глибокої кризи у приватному секторі нерухомості та уряд Китаю та Пекін (уряд Китаю) – актант, якому приписується роль регулятора, що може втрутитися для стабілізації ситуації.

China's largest private real estate developer Country Garden is seeking to delay payment on a private onshore bond for the first time, the latest sign of a stifling cash crunch in the property sector, piling pressure on Beijing to step in [Jim, Wang 2023]. Метафора *stifling cash crunch* створює метафоричний образ задушливого браку фінансів, що унеможливорює виконання зобов'язань: Фраза підкреслює, як фінансова криза в секторі нерухомості, представленому *Country Garden*, трансформується у політичний виклик для Пекіна, наголошуючи на зв'язку між сектором нерухомості та загальною економічною стабільністю.

Аналіз наведених фрагментів англomовного медійно-економічного дискурсу засвідчив, що у текстах, присвячених китайській економічній кризі, метафора використовується переважно для привертання уваги та емоційного підсилення подій, особливо в заголовках. Разом із тим, у самих матеріалах домінують концептуальні метафори, де CRISIS постає як хвороба (заразна інфекція або токсичний стан), ворог (із яким доводиться боротися) чи стихійне лихо (що неминуче поширюється й «заражає» інші сфери). Уся ця різноманітність свідчить про поширену практику представлення подій через призму загрозливих та негативних образів, що дозволяє авторам підкреслити масштабність та небезпеку кризового явища.

Водночас рідкісні, але яскраві авторські метафори (на кшталт “*zombie mode*”) доповнюють картину й акцентують виняткові моменти кризи, коли компанія перебуває фактично «поза життям», але й не має змоги збанкрутувати через державний нагляд чи потребу виконувати боргові зобов’язання. У текстах різних видань спостерігається певний розподіл стилів та ступеня метафоризації: інформаційні платформи ділового спрямування, такі як *Reuters* та *CNN* майже уникають емоційних забарвлень, тоді як видання, орієнтовані на широке коло читачів, такі як *Financial Times*, *The Guardian* та *BBC*, охочіше вдаються до художніх порівнянь. Усе це демонструє, що метафора, хоч і не є домінантним методом повідомлення в економічному дискурсі, однак лишається важливим інструментом вербалізації антиконцепту CHINESE ECONOMIC CRISIS і впливу на аудиторію, зосереджуючи увагу на ризиках і викликах.

Отже, узагальнюючи результати дослідження, можна дійти висновку, що найбільш поширеним і впливовим способом інтерпретації CRISIS у сучасному англomовному медійному економічному просторі є саме уявлення про кризу як небезпечне захворювання, якого необхідно уникати, боятися та докладати максимум зусиль для його ефективного «лікування».

2.3. Своєрідність антиконцепту CHINESE ECONOMIC CRISIS в англомовній картині світу

Загальний аналіз частоти використання ключових термінів у вибраних медійних виданнях показує, що англомовний дискурс щодо китайської економічної кризи концентрується переважно на фінансових аспектах та ролі уряду у подоланні кризи. Найчастіше зустрічаються такі терміни, як *government*, *debt* та *bank*, що відображає акцент на фінансовій стабільності та регуляторних заходах.

The Guardian та *The New York Times* виділяються найбільшою кількістю згадок термінів *government* та *debt*, відповідно. Це свідчить про те, що ці видання приділяють значну увагу ролі уряду та борговим зобов'язанням у контексті кризи. Висока частота використання слова *government* (46 разів у *The Guardian* та 94 рази у *The New York Times*) підкреслює важливість політичних рішень та державного регулювання у формуванні економічної ситуації.

BBC та *Financial Times* також активно використовують терміни *government* та *debt*, але з трохи меншою частотою, що може свідчити про різні акценти у висвітленні. *Financial Times*, наприклад, виділяє термін *debt* (49 разів), що підкреслює важливість боргових зобов'язань як ключового чинника кризи. Це вказує на те, що *Financial Times* більше фокусується на фінансових інструментах та їх впливі на економіку.

Інші видання, такі як *Reuters* і *CNN*, також часто використовують терміни *debt* та *bank*, але у меншій кількості разів. Це може бути пов'язано з їхніми специфічними редакційними підходами та аудиторією, до якої вони звертаються. Наприклад, *Reuters* зосереджується на новинах, пов'язаних з ринками та

фінансовими показниками, тоді як *CNN* може більше орієнтуватися на загальнодоступну аудиторію з інтересом до широкого спектру тем.

Крім того, терміни *risk* та *contagion* присутні у більшості видань, що демонструє побоювання щодо можливого поширення кризи на глобальний рівень. Особливо часто вживається *risk* у *The Guardian* (10 разів) та *BBC* (2 рази), що підкреслює загрозу фінансової нестабільності та можливі негативні наслідки для світової економіки.

Варто також звернути увагу на рідке використання термінів, що стосуються соціальних та урбаністичних аспектів кризи, таких як *ghost city* чи *housing market crash*. Це свідчить про те, що англомовний дискурс більше фокусується на макроекономічних і фінансових показниках, ніж на соціальних наслідках економічної кризи в Китаї.

Аналіз частоти використання термінів у вибраних англомовних виданнях дозволяє ідентифікувати основні лексеми, які сприяють формуванню та загостренню китайської економічної кризи. Серед цих факторів найвиразніше виділяються *debt*, *default*, *shadow banking* та *three red lines*.

Термін *debt* трапляється найчастіше у *Financial Times* (49 разів) та *The New York Times* (43 рази), що підкреслює важливість боргових зобов'язань як ключового чинника кризи. Висока частота вживання цього терміну свідчить про значний борговий тягар, що лежить на економіці Китаю, зокрема у сфері нерухомості та державного сектору. Багатий борговий портфель компаній, особливо у секторі нерухомості, створює ризики для фінансової стабільності країни.

Слово *default* також має високу частоту у *Financial Times* (33 рази) та *Reuters* (21 раз), що свідчить про побоювання щодо можливості дефолтів компаній та фінансових інститутів. Це вказує на підвищений ризик невиконання боргових зобов'язань, що може призвести до ширшої фінансової кризи та вплинути на міжнародні ринки.

Термін *shadow banking* зустрічається у *Financial Times* (1 раз) та *CNN* (9 разів), що вказує на існування тіньових банківських структур, які працюють поза межами офіційного фінансового регулювання. Тіньові банки можуть створювати додаткові ризики для фінансової системи, оскільки вони часто використовують менш регульовані фінансові інструменти та методи кредитування, що ускладнює контроль за їхньою діяльністю та підвищує ризик системних збоїв.

Термін *three red lines* з'являється у *The Guardian* (2 рази), *BBC* (2 рази), *The New York Times* (3 рази) та *Financial Times* (5 разів), що вказує на важливість цих регуляторних заходів для стабілізації фінансового сектору Китаю.

Крім того, аналіз показує, що інші фактори, такі як *bank* та *government*, також відіграють значну роль у формуванні економічної кризи. Висока частота цих термінів відображає важливість ролі фінансових інститутів та державного регулювання у створенні та вирішенні економічних проблем. Уряди та банки відіграють ключову роль у забезпеченні фінансової стабільності, управлінні боргами та регулюванні ринкових умов, що визначає їхню важливість у контексті економічної кризи.

Аналіз частоти використання термінів *risk*, *contagion* та *recession* у вибраних медійних виданнях дозволяє визначити основні очікувані наслідки та ризики, пов'язані з китайською економічною кризою. Ці терміни свідчать про побоювання щодо поширення кризи на глобальний рівень та можливі негативні економічні наслідки.

Термін *risk* вживається у *The Guardian* (10 разів), *BBC* (2 рази), *The New York Times* (7 разів), *Financial Times* (21 раз) та *CNN* (11 разів). Висока частота використання цього терміну відображає загальну тривогу щодо фінансової нестабільності та потенційних загроз для світової економіки. Особливо висока частота використання *risk* у *Financial Times* (21 раз) та *CNN* (11 разів) підкреслює акцент на фінансових ризиках, пов'язаних з борговими зобов'язаннями та дефолтами компаній.

Термін *contagion* з'являється у *The Guardian* (3 рази), *BBC* (1 раз), *Financial Times* (11 разів) та *Reuters* (4 рази). Це вказує на побоювання щодо можливого поширення економічної кризи з Китаю на інші країни та регіони, що може призвести до глобальної економічної нестабільності. Зараження може виникнути через інтеграцію світових фінансових ринків та залежність від китайської економіки, що робить її кризи потенційно загрозливими для міжнародної економіки.

Термін *recession* з'являється у *The Guardian*, *BBC* та *The New York Times*, що свідчить про очікування економічного спаду як можливого наслідку кризи. Хоча цей термін використовується менше, його наявність у виданнях, які мають значний вплив на англomовну аудиторію, підкреслює серйозність потенційних наслідків кризи. Економічний спад може мати далекосяжні наслідки, включаючи зменшення ВВП, збільшення безробіття та зниження рівня життя населення.

Крім того, терміни *bankruptcy* та *downturn* також використовуються у декількох виданнях, що вказує на очікування зниження економічної активності та збільшення кількості банкрутств серед підприємств. Це може призвести до зменшення інвестицій, скорочення робочих місць та загального економічного уповільнення.

Аналіз показує, що англomовний дискурс активно обговорює ризики, пов'язані з фінансовою нестабільністю та можливістю глобального економічного спаду. Ці побоювання відображають взаємозв'язок між китайською економікою та світовими фінансовими ринками, де будь-які негативні зміни в одному регіоні можуть мати суттєвий вплив на глобальну економіку.

У контексті висвітлення китайської економічної кризи англomовні медійних видань також обговорюють можливі способи реагування та шляхи вирішення ситуації. Аналіз частоти використання термінів *opportunity* та *battle* у вибраних виданнях дозволяє визначити основні підходи до подолання кризи, а також оптимістичні та консервативні настрої серед журналістів та аналітиків.

Термін *opportunity* зустрічається у *The Guardian* (1 раз), *The New York Times* (4 рази) та *Financial Times* (2 рази). Використання цього слова свідчить про наявність позитивного погляду на кризу як на можливість для реформування економіки та впровадження структурних змін. У *The New York Times* слово *opportunity* використовується у контексті потенційного зростання та інновацій, що можуть виникнути внаслідок подолання кризових викликів. Це відображає переконання в здатності китайської економіки адаптуватися та відновлюватися завдяки стратегічним ініціативам та інвестиціям у нові технології та сектори.

Термін *battle* використовується у *The Guardian* (2 рази), *The New York Times* (3 рази) та *Financial Times* (2 рази). Це слово передає образ конфронтації між різними економічними силами та акторами, включаючи уряд, приватний сектор та фінансові інституції. У *The Guardian* та *The New York Times* *battle* часто вживається у контексті боротьби з борговими зобов'язаннями та ризиками дефолтів, а також у зв'язку з впровадженням регуляторних заходів, таких як *three red lines*. Використання цього терміну підкреслює напруженість та складність процесу стабілізації економіки, де різні сторони повинні співпрацювати для досягнення позитивних результатів.

Крім того, аналіз показує, що деякі видання, зокрема *The Guardian* та *The New York Times*, використовують терміни, що вказують на активні дії та стратегії вирішення кризи. Наприклад, *The New York Times* акцентує увагу на реформуваннях у фінансовому секторі та стимулюванні внутрішнього попиту як способах подолання економічних труднощів. *Financial Times* висвітлює роль інноваційних фінансових інструментів та міжнародної співпраці у вирішенні кризи, підкреслюючи важливість глобальної інтеграції для стабілізації китайської економіки.

Водночас, у деяких виданнях спостерігається більш консервативний підхід до обговорення шляхів вирішення кризи. Наприклад, *Reuters* та *BBC* більше фокусуються на фактичних заходах, прийнятих урядом та фінансовими

інституціями, без значного акценту на можливостях для реформування чи інновацій. Це може свідчити про прагматичний підхід до висвітлення ситуації, де головним є представлення реальних дій та їх потенційного впливу на економіку.

Таким чином, способи реагування та можливі шляхи вирішення кризи, визначені на основі аналізу лексем, включають як оптимістичні перспективи для реформування та інновацій, так і консервативні підходи, зосереджені на стабілізації через регуляторні заходи та фінансові інструменти. Різноманітність підходів відображає складність економічної кризи та багатогранність можливих рішень, що обговорюються в англомовному дискурсі.

Попри широкий спектр обговорюваних аспектів китайської економічної кризи, деякі теми залишаються або зовсім відсутні, або з'являються дуже рідко у висвітленні англомовними медіа. Це свідчить про певні обмеження та акценти в англомовному дискурсі, де переважає фокус на фінансових та макроекономічних показниках, а соціальні та урбаністичні наслідки кризи отримують меншу увагу.

Термін *economic crisis* відсутній у всіх аналізованих виданнях. Це може бути пояснено тим, що медіа вважають за доцільніше використовувати специфічні терміни, такі як *financial crisis* або *debt crisis*, які точніше описують природу проблеми. Відсутність загального терміну може також свідчити про прагнення уникати надмірного спрощення складної економічної ситуації.

Інші терміни, що стосуються соціальних аспектів кризи, такі як *ghost city*, *housing market crash* та *youth unemployment*, з'являються лише у кількох виданнях і з низькою частотою. Наприклад, *ghost city* відсутній у всіх виданнях, що може свідчити про нехтування темою урбаністичних наслідків економічного спаду, таких як створення міст-привидів або значне зменшення населення в певних регіонах. Аналогічно, *housing market crash* з'являється лише у *The Guardian*, *The New York Times* та *CNN*, що вказує на обмежену увагу до проблем на ринку нерухомості поза загальним фінансовим контекстом.

Термін *wealth management product* та *shadow banking* також мають обмежене використання, зустрічаючись лише у деяких виданнях, таких як *CNN* та *Financial Times*. Це може вказувати на складність та специфічність цих понять, що ускладнює їх широке розповсюдження серед загальної аудиторії. Відсутність терміну *structural imbalance* також підкреслює, що англomовний дискурс більше фокусується на поточних фінансових ризиках, а не на довгострокових структурних проблемах економіки Китаю.

Крім того, теми, пов'язані з політичною нестабільністю, такими як *political instability*, *enemy* та *rival*, відсутні або мають поодинокі випадки використання у висвітленні. Це може свідчити про прагнення медіа уникати політизованих аспектів економічної кризи або про те, що такі теми не є основними в контексті фінансового аналізу ситуації в Китаї.

Відсутність тем, пов'язаних з *policy mismanagement*, *slowing GDP growth* та *global economic contagion*, також вказує на певні обмеження в англomовному дискурсі. Це може бути результатом фокусування на більш конкретних та вимірюваних аспектах кризи, таких як боргові зобов'язання та фінансові ризики, а не на ширших економічних тенденціях та політичних рішеннях.

Таким чином, відсутні або рідкісні теми у висвітленні китайської економічної кризи англomовними медіа свідчать про акцент на фінансових та макроекономічних аспектах, при цьому соціальні, урбаністичні та політичні наслідки отримують меншу увагу. Це може бути пов'язано з редакційними пріоритетами, потребою у доступності інформації для широкої аудиторії або специфічними інтересами читачів, які більше зацікавлені у глобальних економічних трендах та фінансових ризиках.

Аналіз висвітлення китайської економічної кризи у шести провідних англomовних медійних виданнях показав, що англomовний дискурс зосереджується переважно на фінансових ризиках, боргових зобов'язаннях та ролі уряду у вирішенні кризи. Частота використання таких термінів, як

government, debt, bank, risk та *contagion*, відображає занепокоєння щодо фінансової стабільності Китаю та потенційних наслідків для світової економіки.

Способи реагування та можливі шляхи вирішення кризи представлені як у вигляді оптимістичних перспектив для реформування та інновацій, так і у вигляді консервативних підходів, спрямованих на стабілізацію через регуляторні заходи та фінансові інструменти. Це підкреслює багатогранність проблеми та необхідність комплексного підходу до її вирішення.

Водночас, відсутність або рідкість обговорення соціальних, урбаністичних та політичних аспектів кризи вказує на певні обмеження англомовного дискурсу. Це може бути пов'язано з редакційними пріоритетами медіа, прагненням до фокусування на більш вимірюваних фінансових показниках або специфічними інтересами їхньої аудиторії.

Загалом, англомовний аналіз китайської економічної кризи демонструє домінування економічно-фінансового підходу, де основну увагу приділено ризикам, борговим зобов'язанням та ролі уряду у стабілізації ситуації. Водночас, соціальні та політичні наслідки кризи залишаються менш висвітленими, що вказує на можливі напрями для подальших досліджень та більш збалансованого підходу до аналізу економічних криз у глобальному контексті.

2.4. Перекладацькі трансформації при відтворенні вербалізаторів антиконцепту CHINESE ECONOMIC CRISIS українською мовою

При перекладі текстів, що відтворюють специфічні концепти чи антиконцепти, зокрема таких як CHINESE ECONOMIC CRISIS, використовуються різні типи перекладацьких трансформацій. Лексичні трансформації застосовуються у випадку, коли в оригіналі наявні терміни та поняття, притаманні лише іншомовній культурі або ж відсутні у мові перекладу

в готовому вигляді. До них належать як елементи ядра антиконцепту – *economic crisis, financial crisis, debt, market collapse, recession, deflation, inflation, indebted, political instability, slowdown*, так і елементи периферії – *housing market crash, overleveraged developers, default on loans, rising unemployment, shadow banking, real estate bubble, policy mismanagement, contagion, enemy, disease, rival, battle*, що мають специфічну структурно-функціональну впорядкованість та незвичні смислові відтінки.

У такому випадку нашим завданням є пошук нової номінації у мові перекладу. Це вимагає роботи на формально-звуковому рівні, а також застосування різноманітних перекладацьких трансформацій, серед яких транскодування (транслітерація, транскрипція, адаптивне й змішане транскодування), калькування, контекстуальна заміна, смисловий розвиток, конкретизація, транспозиція, вилучення та додавання.

Транскодування дає змогу відтворити звукову чи графічну форму іншомовної лексеми, тоді як калькування полягає у дослівній передачі її структури. Коли пряме перенесення сенсу не працює, на допомогу приходить контекстуальна заміна, а смисловий розвиток дозволяє розширити або конкретизувати значення, додаючи потрібні відтінки. Якщо в тексті з'являється потреба зробити зміст загальнішим, застосовується генералізація, тоді як конкретизація допоможе акцентувати деталі. Описовий переклад, формальна негативація чи вилучення нерелевантних слів допомагають спростити форму і не перенасичувати текст другорядними елементами. Граматичні заміни і транспозиція потрібні, аби узгодити синтаксис або частини мови, а додавання доречне у випадках, коли без короткого пояснення або уточнення цільовій аудиторії складно зрозуміти значення вихідної одиниці.

Далі виявимо приклади перекладацьких трансформацій у проаналізованих перекладах англомовних статей:

Транскодування: *That reignited debate over whether China could fall into the same kind of decades-long stagnation Japan stumbled into in the early 1990s, or repeat its “balance-sheet recession” as families and businesses focused on clearing debts and stopped spending in the economy* [Bloomberg News 2024]. – Це відновило дискусію про те, чи може Китай впасти в таку ж багаторічну стагнацію, в якій опинилася Японія на початку 1990-х років, або повторити свою «балансову рецесію», коли сім'ї та бізнес зосередилися на погашенні боргів і припинили витрати в економіці [Бутурлим 2024(б)]. «Рецесія» як кальковане запозичення з додаванням пояснення «балансова»

Калькування: *The world's second-largest economy is grappling with a real estate debt crisis, weakening consumption, an ageing population and geopolitical tensions* [Hannam 2024]. – Друга за величиною економіка світу бореться з борговою кризою у сфері нерухомості, ослабленням споживання, старінням населення і геополітичною напруженістю [Горбачова 2024(в)].

The property sector continued to retreat, with total sales of new commercial buildings down 25% in the first half of 2024 [Hannam 2024]. – Сектор нерухомості продовжує падати, а загальний обсяг продажів нових комерційних будівель знизився на 25% у першій половині 2024 року [Горбачова 2024(в)].

The property crisis continues to be a key pain point spurring more protests despite Beijing's intensified rescue efforts to prop up the market. Events linked to the real estate sector over the past 12 months rose 10% year-over-year for the period [Wilkins 2024]. – Криза у сфері нерухомості залишається ключовою больовою точкою, що провокує нові протести, незважаючи на активізацію зусиль Пекіна з порятунку ринку [Горбачова 2024(а)].

The economic protests were often driven by grievances like stalled housing projects, sudden company closures or lack of liquidity, the inability to pay wages, or even local government's problems with providing adequate benefits for retirees, according to China Dissent Monitor's Slaten [Wilkins 2024]. – За словами Слетена з

China Dissent Monitor, економічні протести часто були викликані такими проблемами, як заглухлі житлові проекти, раптове закриття компаній або відсутність ліквідності, нездатність виплачувати зарплату або навіть проблеми місцевої влади із забезпеченням адекватної допомоги для пенсіонерів [Горбачова 2024(a)].

Concerns over a prolonged decline in confidence and prices are mounting after China reported the first contraction of loans to the real economy in nearly two decades [Bloomberg News 2024]. – Занепокоєння щодо тривалого падіння довіри та цін зростає після того, як Китай повідомив про перше за майже два десятиліття скорочення кредитування реального сектору економіки [Бутурлим 2024(б)].

China's leaders are betting on high-tech manufacturing to propel the economy as they try to deflate a bubble in the real estate market, where households store the bulk of their wealth [Bloomberg News 2024]. – Лідери Китаю роблять ставку на високотехнологічне виробництво для стимулювання економіки, намагаючись здути бульбашку на ринку нерухомості, де домогосподарства зберігають більшу частину свого багатства [Бутурлим 2024(б)].

The country is verging on deflation and faces a prolonged property crisis, surging debt and weak consumer and business sentiment [Reuters 2024(б)]. – Країна перебуває на межі дефляції і стикається із затяжною кризою нерухомості, зростаючим боргом і слабкими настроями споживачів і бізнесу [Горбачова 2024(б)].

Instead, Xi expounded on his vision of heavy investment in advanced manufacturing, dubbed “new quality productive forces” in party parlance, while brushing aside concerns about China's increased output, which is driving deflation and creating a flood of exports, stoking trade tensions [Leng, Leathy 2024]. – Замість цього Сі Цзіньпін пояснив своє бачення великих інвестицій у передове виробництво. Цим він відкинув занепокоєння щодо збільшення виробництва в

Китаї, яке спричиняє дефляцію та створює потік експорту, розпалюючи напруженість у торгівлі [Бутурлим 2024(г)].

The final document contained 60 subsections and more than 300 proposed reforms but few commitments for stronger government intervention to address the prolonged property downturn that has shaken consumer and investor confidence [Leng, Leathy 2024]. – Зазначається, що остаточний документ містив 60 підрозділів і понад 300 запропонованих реформ. Однак там мало зобов'язань щодо посилення державного втручання для подолання тривалого спаду нерухомості, який похитнув довіру споживачів та інвесторів [Бутурлим 2024(г)].

Контекстуальна заміна: *But economic uncertainty is fuelling a vicious cycle that has kept consumption stubbornly low* [Hannam 2024]. – Економічна невизначеність підживлює порочне коло, внаслідок чого споживання залишається на впертому низькому рівні [Горбачова 2024(в)]. Відтворення *fueling* через «підживлювання», яке звучить доречніше у контексті української мови.

The property sector continued to retreat, with total sales of new commercial buildings down 25% in the first half of 2024 [Hannam 2024]. – Сектор нерухомості продовжує падати, а загальний обсяг продажів нових комерційних будівель знизився на 25% у першій половині 2024 року [Горбачова 2024(в)]. Замість *retreat* переклад використовує «падати».

Among the most urgent issues facing the economy is the beleaguered property sector, which long served as a key engine for growth but is now mired in debt, with several top firms facing liquidation [Hannam 2024]. – Серед найгостріших проблем, що стоять перед економікою, - сектор нерухомості, який тривалий час слугував ключовим двигуном зростання, але тепер загруз у боргах, а кільком провідним компаніям загрожує ліквідація [Горбачова 2024(в)]. Передано сутність *mired in debt* через «загрузла у боргах».

The property crisis continues to be a key pain point spurring more protests despite Beijing's intensified rescue efforts to prop up the market [Wilkins 2024]. –

Криза у сфері нерухомості залишається ключовою больовою точкою, що провокує нові протести, незважаючи на активізацію зусиль Пекіна з порятунку ринку [Горбачова 2024(a)]. *Spurring more protests* передано через «провокує нові протести».

The economic protests were often driven by grievances like stalled housing projects, sudden company closures or lack of liquidity, the inability to pay wages, or even local government's problems with providing adequate benefits for retirees, according to China Dissent Monitor's Slaten [Wilkins 2024]. – За словами Слетена з China Dissent Monitor, економічні протести часто були викликані такими проблемами, як заглухлі житлові проекти, раптове закриття компаній або відсутність ліквідності, нездатність виплачувати зарплату або навіть проблеми місцевої влади із забезпеченням адекватної допомоги для пенсіонерів [Горбачова 2024(a)]. *Stalled* було перекладено через метафоричний вислів «заглухлі».

From luxury brands to car makers, European companies are taking a hit from China's slowdown, and more trouble is coming for businesses heavily reliant on demand in the Asian economic giant [Rees, Sepp 2024]. – Вплив від уповільнення економіки Китаю відчули європейські компанії – від розкішних брендів до виробників автомобілів [Бутурлим 2024(a)].

In the near-term, the impact of China's downturn has already trickled through into earnings, boding ill as the reporting season heads toward its peak in the days and weeks ahead [Rees, Sepp 2024]. – У статті вказано, що в найближчій перспективі вплив економічного спаду в Китаї вже вплинув на прибутки, віщуючи погане, оскільки звітний сезон наближається до свого піку в наступні дні та тижні [Бутурлим 2024(a)]. Тут можемо виділити одразу 3 трансформації контекстуального перетворення: *downturn* на «економічний спад», *trickled through into earnings* на «вплинув на прибутки» та *boding ill* на «віщуючи погане».

It's dealing with multiple problems, from a deepening property crisis to faltering consumer spending and rising trade tensions [Rees, Sepp 2024]. – Пекін зіткнувся з

кількома проблемами, від поглиблення кризи власності до спаду споживчих витрат і зростання напруженості в торгівлі [Бутурлим 2024(а)]. *Dealing* було замінено на «зіткнувся».

China's economic malaise extended into the third quarter, drawing renewed attention to the need for more fiscal stimulus as domestic demand falters under a prolonged housing downturn [Bloomberg News 2024]. – У третьому кварталі 2024 року економічна криза в Китаї продовжилася, привернувши увагу до необхідності посилення фіскальних стимулів [Бутурлим 2024(б)]. Замість *malaise* використано «криза» для ясності.

That reignited debate over whether China could fall into the same kind of decades-long stagnation Japan stumbled into in the early 1990s, or repeat its “balance-sheet recession” as families and businesses focused on clearing debts and stopped spending in the economy [Bloomberg News 2024]. – Це відновило дискусію про те, чи може Китай впасти в таку ж багаторічну стагнацію, в якій опинилася Японія на початку 1990-х років, або повторити свою «балансову рецесію», коли сім'ї та бізнес зосередилися на погашенні боргів і припинили витрати в економіці. Заміна *clearing* на «погашенні» для перенесення сенсу слова [Бутурлим 2024(б)].

China surprised markets by lowering a key short-term policy rate and its benchmark lending rates on Monday, in efforts to boost growth in the world's second-largest economy [Reuters 2024(б)]. – Китай здивував, знизивши ключову короткострокову облікову ставку та базові ставки кредитування. Пекін пішов на такий крок, щоб прискорити зростання другої за величиною економіки світу [Горбачова 2024(б)]. Заміна *to boost* на підходящий по сенсу український відповідник «прискорення».

“Wide fiscal deficits and rising government debt in recent years have eroded fiscal buffers from a ratings perspective,” it added [Leng, Sandlund 2024]. – Також вказується, що бюджетний дефіцит і зростання державного боргу в останні роки

підірвали фіскальні буфери з точки зору рейтингів [Бутурлим 2024(в)]. У цьому реченні можна побачити перетворення *fiscal* на зрозуміліше слово «бюджетний».

There were some fillips for the private sector and efforts to rebalance the finances of China's debt-stricken local governments [Leng, Leathy 2024]. – Були деякі позитивні результати для приватного сектора та спроб відновити фінансовий баланс місцевих органів влади Китаю, які страждають від боргів [Бутурлим 2024(г)]. Перетворення *debt-stricken* на детальніше та зрозуміліше «які страждають від боргів».

Gross domestic product grew 4.5% year-on-year in the first three months of the year, data from the National Bureau of Statistics (NBS) showed on Tuesday, faster than the 2.9% in the previous quarter. It beat analyst forecasts for a 4.0% expansion and marked the strongest growth in a year [Yao, Cash 2024]. – У першому кварталі 2023 року економіка Китаю зафіксувала зростання ВВП на 4,5%, що перевершило прогнози аналітиків щодо зростання на 4,0% і стало найбільшим приростом за останній рік [Коваленко 2024]. «Перші три місяці року» замінено на «перший квартал» для точнішого відображення зросту ВВП у фінансовій сфері.

Смисловий розвиток: *China's economy growing slower than expected as leaders meet for third plenum* [Hannam 2024]. – У Китаї назріває економічна криза [Горбачова 2024(в)]. Помірні побоювання стосовно заниженого росту китайської економіки були перекладені як факт назрівання економічної кризи.

The property sector continued to retreat, with total sales of new commercial buildings down 25% in the first half of 2024 [Hannam 2024]. – Сектор нерухомості продовжує падати, а загальний обсяг продажів нових комерційних будівель знизився на 25% у першій половині 2024 року [Горбачова 2024(в)]. Передано ідею не просто відступу, а глибокого спаду.

Among the most urgent issues facing the economy is the beleaguered property sector, which long served as a key engine for growth but is now mired in debt, with several top firms facing liquidation [Hannam 2024]. – Серед найгостріших проблем,

що стоять перед економікою, – сектор нерухомості, який тривалий час слугував ключовим двигуном зростання, але тепер загруз у боргах, а кільком провідним компаніям загрожує ліквідація [Горбачова 2024(в)]. замість нейтрального *mire* використано більш експресивне «загрузити».

In the near-term, the impact of China's downturn has already trickled through into earnings, boding ill as the reporting season heads toward its peak in the days and weeks ahead [Rees, Sepp 2024]. – У статті вказано, що в найближчій перспективі вплив економічного спаду в Китаї вже вплинув на прибутки, віщуючи погане, оскільки звітний сезон наближається до свого піку в наступні дні та тижні [Бутурлим 2024(а)]. *Boding ill* було надано більшого негативного емоційного забарвлення та перекладено як «віщаючи погане».

“Wide fiscal deficits and rising government debt in recent years have eroded fiscal buffers from a ratings perspective,” it added [Leng, Sandlund 2024]. – Також вказується, що бюджетний дефіцит і зростання державного боргу в останні роки підірвали фіскальні буфери з точки зору рейтингів [Бутурлим 2024(в)]. Тут слово *erode* набуває більшого негативного емоційного забарвлення та перекладається як «підірвати» для яскравішого опису ситуації.

Конкретизація: *China's economic malaise extended into the third quarter, drawing renewed attention to the need for more fiscal stimulus as domestic demand falters under a prolonged housing downturn* [Bloomberg News 2024]. – У третьому кварталі 2024 року економічна криза в Китаї продовжилася, привернувши увагу до необхідності посилення фіскальних стимулів [Бутурлим 2024(б)]. Конкретизовано якого саме року є описуваний квартал.

Fitch Ratings cut its outlook on China's long-term credit rating to negative on Wednesday, citing uncertain prospects for the economy as the country transitions from its property-led growth model [Leng, Sandlund 2024]. – Агентство Fitch Ratings знизило прогноз довгострокового кредитного рейтингу Китаю, який зіткнувся за спадом виробництва, зі стабільного до негативного, посиляючись на невизначені

перспективи економіки країни [Бутурлим 2024(в)]. Конкретизовано причину зниження кредитного рейтингу Китаю.

The August trade surplus was \$68.36bn, down 13.2 per cent year on year [Lockett, Leathy 2024]. – Зазначається, що позитивне сальдо зовнішньоторговельного балансу Китаю у серпні зменшилося до \$68,36 млрд порівняно з \$78,65 млрд у серпні 2022 року та \$80,6 млрд у липні поточного року [Шварц 2024]. Конкретизовано порівняння сальдо зовнішньоторговельного балансу Китаю протягом 3 років.

Gross domestic product grew 4.5% year-on-year in the first three months of the year, data from the National Bureau of Statistics (NBS) showed on Tuesday, faster than the 2.9% in the previous quarter. It beat analyst forecasts for a 4.0% expansion and marked the strongest growth in a year [Yao, Cash 2024]. – У першому кварталі 2023 року економіка Китаю зафіксувала зростання ВВП на 4,5%, що перевершило прогнози аналітиків щодо зростання на 4,0% і стало найбільшим приростом за останній рік [Коваленко 2024]. Уточнено рік за який була взята статистика.

Транспозиція: *From luxury brands to car makers, European companies are taking a hit from China's slowdown, and more trouble is coming for businesses heavily reliant on demand in the Asian economic giant* [Rees, Sepp 2024]. – Вплив від уповільнення економіки Китаю відчули європейські компанії – від розкішних брендів до виробників автомобілів [Бутурлим 2024(а)].

Prolonged housing slump remains a drag on consumer spending [Bloomberg News 2024]. – Причина – внутрішній попит знижується в умовах тривалого спаду на ринку житла [Бутурлим 2024(б)].

China surprised markets by lowering a key short-term policy rate and its benchmark lending rates on Monday, in efforts to boost growth in the world's second-largest economy [Reuters 2024(б)]. – Китай здивував, знизивши ключову короткострокову облікову ставку та базові ставки кредитування. Пекін пішов на

такий крок, щоб прискорити зростання другої за величиною економіки світу [Горбачова 2024(б)].

“Wide fiscal deficits and rising government debt in recent years have eroded fiscal buffers from a ratings perspective,” it added [Leng, Sandlund 2024]. – Також вказується, що бюджетний дефіцит і зростання державного боргу в останні роки підірвали фіскальні буфери з точки зору рейтингів [Бутурлим 2024(в)].

The final document contained 60 subsections and more than 300 proposed reforms but few commitments for stronger government intervention to address the prolonged property downturn that has shaken consumer and investor confidence [Leng, Leathy 2024]. – Зазначається, що остаточний документ містив 60 підрозділів і понад 300 запропонованих реформ. Однак там мало зобов’язань щодо посилення державного втручання для подолання тривалого спаду нерухомості, який похитнув довіру споживачів та інвесторів [Бутурлим 2024(г)].

The document gave “a bigger nod to Deng Xiaoping than I might have expected beforehand”, said Atlantic Council analyst Wen-Ti Sung, adding that the statement was intended to reassure business and consumers worried over the direction of China’s faltering economy [Leng, Leathy 2024]. – Аналітик Атлантичної ради Вень-Ті Сун вказав, що така заява мала на меті заспокоїти бізнес і споживачів, стурбованих напрямком розвитку економіки Китаю [Бутурлим 2024(г)].

Вилучення: *The document gave “a bigger nod to Deng Xiaoping than I might have expected beforehand”, said Atlantic Council analyst Wen-Ti Sung, adding that the statement was intended to reassure business and consumers worried over the direction of China’s faltering economy [Leng, Leathy 2024].* – Аналітик Атлантичної ради Вень-Ті Сун вказав, що така заява мала на меті заспокоїти бізнес і споживачів, стурбованих напрямком розвитку економіки Китаю [Бутурлим 2024(г)]. Вилучено опис нестабільності економіки Китаю.

But if Deng’s third plenum 46 years ago disrupted a then-moribund economy suffocating under state control, this year’s four-day meeting, which ended on Thursday,

failed to reassure economists hoping for a structural shift to consumption to revive weak demand, analysts said [Leng, Leathy 2024]. – Однак цьогорічна чотириденна зустріч не змогла заспокоїти економістів, які сподівалися на структурний зсув до споживання, щоб відновити слабкий попит [Бутурлим 2024(г)]. Вилучено опис та порівняння третього пленума, який відбувся 46 років назад з цьогорічним пленумом та його дату проведення для кращого фокусу на сутності речення.

Додавання: *The world's second-largest economy is grappling with a real estate debt crisis, weakening consumption, an ageing population and geopolitical tensions* [Hannam 2024]. – Друга за величиною економіка світу бореться з борговою кризою у сфері нерухомості, ослабленням споживання, старінням населення і геополітичною напруженістю [Горбачова 2024(в)]. Додання виразу «у сфері» для більшої зрозумілості.

In the near-term, the impact of China's downturn has already trickled through into earnings, boding ill as the reporting season heads toward its peak in the days and weeks ahead [Rees, Sepp 2024]. – У статті вказано, що в найближчій перспективі вплив економічного спаду в Китаї вже вплинув на прибутки, віщуючи погане, оскільки звітний сезон наближається до свого піку в наступні дні та тижні [Бутурлим 2024(а)]. Додавання «у статті вказано» для збереження логіки оповідання.

It's dealing with multiple problems, from a deepening property crisis to faltering consumer spending and rising trade tensions [Rees, Sepp 2024]. – Пекін зіткнувся з кількома проблемами, від поглиблення кризи власності до спаду споживчих витрат і зростання напруженості в торгівлі [Бутурлим 2024(а)]. Конкретизація дійової особи для кращого розуміння контексту.

Ju Wang, head of Greater China FX & rates strategy at BNP Paribas, said that rising expectations for the Federal Reserve to start cutting interest rates also gave the PBOC room to maneuver its monetary easing [Reuters 2024(б)]. – Цзю Ван, голова відділу валютної стратегії та ставок у Великому Китаї в BNP Paribas, зазначив,

що зростання очікувань того, що Федеральна резервна система почне знижувати відсоткові ставки, також дає можливість маневрувати в рамках пом'якшення грошово-кредитної політики [Горбачова 2024(б)]. Розширення визначення шляхом додання детального опису грошової політики.

People in China are grappling with an economic slowdown and waning confidence as a four-decade rise in living standards shows signs of stalling [Wilkins 2024]. – Люди в Китаї стикаються з уповільненням економічного зростання і ослабленням довіри, оскільки чотиридесятирічне зростання рівня життя демонструє ознаки зупинки [Горбачова 2024(а)]. Передано розширене значення процесу сповільнення.

Перекладені фрагменти виявили переважання калькування та контекстуальних заміन. Це спостерігається, коли перекладачі майже дослівно відтворюють англomовні поняття або добирають аналог, що краще передає потрібний смисл у контексті цільової аудиторії. Смисловий розвиток трапляється дещо рідше, проте залишається показовим: формулювання на кшталт *surging debt* у результаті перетворюються на «зростаючий борг» з наголосом на динаміці. Вилучення та додавання, хоч і відбуваються не так часто, стають дієвим методом узгодження стилю й інформативності, адже таким чином перекладачі або прибирають повторні деталі, або ж навпаки вносять уточнення для більшої зрозумілості.

Підсумовуючи зазначене раніше, можна зробити висновок, що перекладачі зазвичай віддають перевагу калькуванню та контекстуальній заміні: або точно відтворюють англomовні терміни, або підбирають більш виразні еквіваленти. Завдяки смислового розвитку виділяють масштаб проблем, коли, наприклад, *surging debt* набуває форми «зростаючого боргу», а *stalled housing projects* стають «заглухлими житловими проектами». Водночас простежується тенденція пом'якшувати різкі формулювання на кшталт *crisis* чи *recession*, замінюючи їх більш нейтральними *down* чи *slowdown*. У цілому українські переклади

намагаються зберігати зміст, водночас адаптуючи його до читацьких очікувань через калькування основних термінів і доповнення або вилучення другорядних деталей.

ВИСНОВКИ

У процесі проведеного дослідження ми зосетрилися на вивченні антиконцепту CHINESE ECONOMIC CRISIS, розглядаючи способи його вербалізації в межах сучасного англомовного медійного дискурсу, присвяченого економічним проблемам Китаю, та спираючись на лінгвокогнітивні підходи до аналізу концептів. Крім того, було виявлено особливості сприйняття кризи в англомовній лінгвокультурі.

Концептуальна картина світу, як відображення реального світу у людській свідомості через систему образів та концептів, формується та виражається за допомогою мови, яка уможливорює структурування знань і досвіду. Саме мова є тим інструментом, який об'єднує концептуальну і мовну картини світу, яка, в свою чергу, містить сукупність знань та уявлень про світ, зафіксованих у національній мові. Дослідження мовної картини світу дозволяє зрозуміти специфіку сприйняття явищ оточуючого світу окремим етносом.

Ключовим елементом як концептуальної, так і мовної картин світу є концепт, який має дещо різні функції в кожній з них. Варто підкреслити, що у межах концептуальної картини світу концепт відіграє роль базової змістової одиниці, яка акумулює загальнолюдські та специфічно національні знання про об'єкти й явища, а мовна картина світу, своєю чергою, вербалізує ці знання в конкретних лексичних, семантичних та стилістичних формах. Саме через мову відбувається «переведення» глибинних структур концептуальної картини світу у доступну для сприйняття систему знаків, що відображає світоглядні орієнтири певного етносу.

На противагу звичайним концептам, які можуть мати позитивну, нейтральну чи змішану оцінку, антиконцепт завжди маркований негативно й пов'язаний із протиставленням «бажаного» та «небажаного», «свого» й «чужого», «доброго» та «злого». Антиконцепт не лише вказує на негативну

оцінку конкретних подій або явищ, а й відображає культурно й історично зумовлене ставлення суспільства до них. У нашому випадку CHINESE ECONOMIC CRISIS постає як есенціальний антиконцепт, що втілює глобальний страх перед економічними потрясіннями, здатними викликати масштабні наслідки для міжнародної спільноти. В економічному вимірі криза постає особливо загрозливою подією, що здатна викликати панічні настрої та впливати на глобальні фінансові процеси. Тому CHINESE ECONOMIC CRISIS, як один із найбільш резонансних проявів сучасного економічного дискурсу, потрапив у поле зору не лише економістів, а й лінгвістів, які аналізують, як і чому ця криза набуває стійко негативного емоційного забарвлення.

В емпіричній частині дослідження було здійснено аналіз англomовних медійних текстів економічної тематики (*The Guardian, BBC, Financial Times, Reuters, CNN, The New York Times*). З'ясувалося, що дискурс навколо кризи в Китаї зазвичай фокусується на боргових зобов'язаннях, дефолтах, політичних кроках уряду та ймовірності глобального поширення негативних ефектів. Частотними виявилися лексеми на позначення фінансової нестабільності (*debt, bank, loan, default, bankruptcy*), проте значну роль відіграють і метафоричні конструкції, які роблять образ кризи більш емоційно насиченим.

Метафори відіграють значну роль у висвітленні китайської економічної кризи, зокрема для емоційного підсилення і створення загрозливих образів, особливо в заголовках. Концептуальні метафори зображають кризу як хворобу, ворога чи стихійне лихо, що підкреслює масштабність та небезпеку явища, тоді як рідкісні авторські метафори, наприклад, *zombie mode*, додають унікальності. Інформаційні платформи, як Reuters та CNN, прагнуть нейтральності, тоді як Financial Times, The Guardian і BBC активно використовують художні прийоми для залучення аудиторії.

Найбільш поширеним і впливовим способом інтерпретації CRISIS у сучасному англomовному медійному економічному просторі є саме уявлення про

кризу як небезпечне захворювання, якого необхідно уникати, боятися та докладати максимум зусиль для його ефективного «лікування». Це підтверджує, що англомовний дискурс прагне не лише інформувати про факти, а й формувати певну реакцію – настороженість чи навіть страх інвесторів і широкої аудиторії.

У ході дослідження було виявлено, що під час перекладу текстів про антиконцепт CHINESE ECONOMIC CRISIS перекладачі застосовують широкий спектр перекладацьких трансформацій – від калькування й транскодування, де йдеться про майже дослівну передачу іншомовних термінів, до контекстуальних замінів, смислового розвитку, додавання чи вилучення, аби адаптувати смислове навантаження до цільової аудиторії. Аналіз засвідчив переважання лексичних одиниць на позначення макроекономічних явищ, зокрема «борг» *debt*, «уповільнення» *slowdown*, «економічна криза» *economic crisis*, «дефляція» *deflation*, «рецесія» *recession*, які найповніше відтворюють ключові проблеми китайської економіки. Водночас у перекладеному дискурсі спостерігається тенденція пом'якшувати гострі вислови (*crisis*, *recession*) через більш нейтральні еквіваленти або конкретизувати широкі поняття для кращого розуміння читача. Завдяки такому гнучкому застосуванню різних трансформацій перекладачі досягають максимальної точності відтворення змісту й емоційного забарвлення першотвору, а також утримують баланс між інформативністю та доречністю лексичних виборів у цільовій мові.

Отже, у межах роботи ми комплексно розглянули, як саме антиконцепт CHINESE ECONOMIC CRISIS проявляється в англомовній картині світу. По-перше, виявлено ключові лексичні одиниці, які формують ядро негативних уявлень про *crisis*, а також додаткові метафори й вирази, що поглиблюють емоційне сприйняття. По-друге, з'ясовано, що найбільш ефективним є поєднання когнітивно-семантичного, семантико-когнітивного та концептуального підходів, оскільки кожен із них дає унікальний погляд на природу економічної деструкції та підкреслює мовні засоби її вербалізації. По-третє, підтверджено, що

англомовні ЗМІ мають вагомий вплив на світове бачення китайської економічної кризи, оскільки їхні оцінки й узагальнення часто транслуються далі, посилюючи упередження щодо «нестабільності» та «заразності» подібних явищ. Таким чином, ми розкрили, як концепт кризового явища в Китаї виходить за межі суто економічних категорій, обростаючи негативними, метафоричними й емоційними смислами, що закріплюються у свідомості англомовної аудиторії як стереотипне уявлення про небезпеку і хисткість економічної системи.

Перспективи подальшого дослідження передбачають порівняльний аналіз вербалізації економічних криз у різних лінгвокультурах, залучення ширшого масиву джерел і культурних контекстів. Варто також простежити історичну динаміку репрезентації антиконцепту CHINESE ECONOMIC CRISIS та дослідити перекладацькі трансформації, що впливають на формування колективних уявлень про економічну нестабільність. Зіставлення різних типів медійного дискурсу й активне залучення соціальних мереж поглибить розуміння того, як лінгвістичні засоби створюють і поширюють образ економічної небезпеки.

SUMMARY

In the course of this research, we focused on examining the anti-concept CHINESE ECONOMIC CRISIS, considering the ways it is verbalized within the contemporary English-language media discourse dedicated to China's economic problems, while also drawing on linguocognitive approaches to the analysis of concepts. In addition, we identified certain features of how this crisis is perceived in the English-speaking linguistic culture.

The conceptual picture of the world, as a reflection of reality in human consciousness through a system of images and concepts, is formed and expressed by means of language, which makes it possible to structure knowledge and experience. Language serves as the tool that unites the conceptual and linguistic pictures of the world; the latter, in turn, contains the body of knowledge and representations of reality fixed in the national language. Studying a linguistic picture of the world allows us to understand how a particular ethnic group perceives phenomena in its surrounding reality.

A key element of both the conceptual and linguistic pictures of the world is the concept, which fulfills somewhat different functions in each. It is worth emphasizing that within the conceptual picture of the world, a concept plays the role of a basic semantic unit that accumulates universally human as well as specifically national knowledge about objects and phenomena, while the linguistic picture of the world, for its part, verbalizes this knowledge in concrete lexical, semantic, and stylistic forms. It is precisely through language that the "transformation" of the deeper structures of the conceptual picture of the world into an accessible system of signs takes place, reflecting the worldview orientations of a given ethnic community.

In contrast to ordinary concepts, which may have a positive, neutral, or mixed evaluation, an anti-concept is always negatively marked and tied to the opposition of "desired" vs. "undesired," "us" vs. "them," "good" vs. "evil." An anti-concept not only

indicates a negative evaluation of specific events or phenomena, but also reflects the culturally and historically conditioned attitude of society toward them. In our case, CHINESE ECONOMIC CRISIS appears as an essential anti-concept, embodying global fears of economic shocks capable of producing large-scale consequences for the international community. From an economic perspective, such a crisis emerges as a particularly threatening event that can prompt panic and affect global financial processes. Therefore, CHINESE ECONOMIC CRISIS, as one of the most resonant manifestations in current economic discourse, has attracted the attention not only of economists but also of linguists, who analyze how and why this crisis acquires a consistently negative emotional coloring.

In the empirical part of the research, an analysis was conducted of English-language media texts on economic topics (The Guardian, BBC, Financial Times, Reuters, CNN, The New York Times). It turned out that discourse surrounding China's crisis typically centers on debt obligations, defaults, government policy measures, and the likelihood of global spillover of adverse effects. Frequent references were found to words denoting financial instability (debt, bank, loan, default, bankruptcy), but metaphorical constructions also play a significant role by giving the image of the crisis added emotional intensity.

Metaphors play a substantial role in presenting China's economic crisis, in particular for enhancing emotion and creating threatening imagery, especially in headlines. Conceptual metaphors portray the crisis as an illness, an enemy, or a natural disaster, highlighting the magnitude and danger of the phenomenon, whereas rarer, author-specific metaphors like zombie mode add uniqueness. Information platforms such as Reuters and CNN strive for neutrality, whereas Financial Times, The Guardian, and BBC actively employ more figurative means to engage their audiences.

The most prevalent and influential way of interpreting CRISIS in the modern English-language media landscape is to regard it as a dangerous disease that must be avoided, feared, and treated as effectively as possible. This confirms that English-

language discourse aims not only to inform about facts but also to shape a certain response—caution or even fear—among investors and the general public.

The study revealed that when translating texts about the anti-concept CHINESE ECONOMIC CRISIS, translators employ a wide range of translation transformations—from calquing and transcoding, which involve a nearly verbatim rendering of foreign terms, to contextual substitutions, semantic development, additions, or omissions, so as to adapt the semantic load for the target audience. The analysis showed a predominance of lexical items referring to macroeconomic phenomena, particularly «борт» rendered as debt, «уповільнення» as slowdown, «економічна криза» as economic crisis, «дефляція» as deflation, and «реція» as recession, which most comprehensively convey the key issues of China's economy. Meanwhile, the translated discourse tends to soften sharper expressions (crisis, recession) through more neutral equivalents or to specify broad concepts for the reader's better understanding. By flexibly applying various transformations, translators achieve maximum accuracy in conveying both meaning and emotional tone from the original text, while maintaining a balance between informativeness and appropriate lexical choices in the target language.

Hence, within this work, we have comprehensively examined how the anti-concept CHINESE ECONOMIC CRISIS manifests itself in the English-language picture of the world. First, we identified the key lexical items that shape the core of negative perceptions about crisis, as well as additional metaphors and expressions that heighten emotional impact. Second, we found that the combined use of cognitive-semantic, semantic-cognitive, and conceptual approaches is the most effective, since each approach offers a unique perspective on the nature of economic destruction and highlights the linguistic means by which it is verbalized. Third, we confirmed that English-language media exert a powerful influence on global perceptions of China's economic crisis, because their assessments and generalizations are often widely disseminated, thus reinforcing biases regarding the "instability" and "contagiousness" of such phenomena. In this way, we have shown how the concept of a crisis

phenomenon in China goes beyond purely economic categories, acquiring negative, metaphorical, and emotional nuances that become embedded in the consciousness of an English-speaking audience as a stereotypical notion of the danger and precariousness of an economic system.

Prospects for further research envision a comparative analysis of how economic crises are verbalized in different linguistic cultures, involving a broader range of sources and cultural contexts. It also seems worthwhile to trace the historical trajectory of representing the anti-concept CHINESE ECONOMIC CRISIS and to investigate the translational transformations that affect how collective perceptions of economic instability are formed. Comparing different types of media discourse and actively engaging social networks can deepen our understanding of how linguistic tools create and disseminate an image of economic threat.

Keywords: ECONOMIC CRISIS, CONCEPT, ANTI-CONCEPT, VERBALIZATION, LEXEMA, METAPHOR, ENGLISH WORLD PICTURE, TRANSLATION TRANSFORMATIONS, TRANSLATION.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бартми́ньский Е. Языковой образ мира: очерки по этнолингвистике М.: «Индрик», 2005. 528 с.
2. Врублевська Т. В. Поняття «концепт» у лінгвокогнітивних дослідженнях: етимологія, основні підходи до визначення. Наукові записки ВДПУ імені Михайла Коцюбинського. Філологія (мовознавство). 2014. Вип. 19. С. 213–214.
3. Давидова Т. В. Антиконтцепт як одне з базових понять когнітивної лінгвістики. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 9. Сучасні тенденції розвитку мов. Зб. наук. праць. Київ: Видавництво НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009. Вип. 3. С. 200–205.
4. Кочерган М. П. Зіставне мовознавство і проблема мовних картин світу // Мовознавство. 2004. № 5-6. С. 12-30.
5. Колегаєва І. Конструювання номінативного поля концепту: етапи та одиниці. Записки з романо–германської філології. 2018. С. 121–127.
6. Ладика О. В. Методологія дослідження лінгвокультурного концепту *american dream*. Одеський лінгвістичний вісник № 6, Т. 1, 2015.
7. Левицький В. В. Типи вибірок і типи шкал у лінгвістичних дослідженнях. Науковий вісник Чернів. університету. Чернівці, 2004. Вип. 206–207: Германська філологія. С. 43–54.
8. Лисиченко Л. А. Лексико–семантичний вимір мовної картини світу. Х.: Вид. Група «Основа», 2009. 191 с.
9. Петров І. Л. Культурологічні засади поняття «концепт». Культура народів Причорномор'я. 2006. № 82Т. 2. С. 73–75.

10. Полюжин М. Концептуальна система як базове поняття когнітивної семантики й теорії мовної особистості // Проблеми романо-германської філології: 36. наук. праць. Ужгород: Ліра, 2005. С. 5–20.
11. Полюжин М. Поняття, концепт та його структура. Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. 2015. С. 214–222.
12. Приходько А. М. Антиконтцепт как лингвокультурный феномен: партонимическое, стигматическое, эссенциальное. Когниция, коммуникация, дискурс. 2012. № 5. С. 37–51. DOI: 10.26565/2218–2926–2012–05–03
13. Приходько А. М. Концепти і концептосистеми в когнітивно–дискурсивній парадигмі лінгвістики. Запоріжжя: Прем'єр, 2008. 332 с.
14. Селіванова О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава: Довкілля, 2006. 716 с.
15. Соколовська Ж. П. Картина світу та ієрархії сем. Мовознавство. 2002. № 6. С. 87–91.
16. Хорошун О. О. Мовна та концептуальна картини світу в дослідженнях сучасної лінгвістичної науки. // Глухівські наукові читання 2011: матер. міжнар. наук.-практ. конф. (15–17 лист. 2011 р.). Глухів: РВВ ГНПУ ім. О. Довженка, 2011. С. 241–246.
17. Шевченко О. М. Методи дослідження концептів. Modern Science: Problems And Innovations: матер. V Міжнародної науково-практичної конференції. Стокгольм, Швеція, 2020. С. 385–390.
18. Lackoff G., Johnson M. Metaphors we live by. The University of Chicago Press: 1981. 242 p.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

- 19.Бутурлим О. Економічний спад Китаю вже вдарив по Європі: надалі проблем буде ще більше, – Bloomberg. 2024: електр. версія. URL: <https://www.unian.ua/economics/other/ekonomichni-problemi-kitayu-vdarili-po-yevropi-12706596.html> (дата звернення 05.12.2024)
- 20.Бутурлим О. Китаю не вдається відновити економіку: криза набирає обертів, – Bloomberg. 2024: електр. версія. URL: <https://www.unian.ua/economics/other/kitayu-ne-vdayetsya-vidnoviti-ekonomiku-kriza-nabiraye-obertiv-bloomberg-12728394.html> (дата звернення 05.12.2024)
- 21.Бутурлим О. Ризики в економіці: Китай отримав негативний прогноз щодо важливого показника. 2024: електр. версія. URL: <https://www.unian.ua/economics/finance/kitay-otrimav-negativniy-prognoz-shchodo-vazhlivogo-reytingu-cherez-riziki-v-ekonomici-12600282.html> (дата звернення 05.12.2024)
- 22.Бутурлим О. У Китаї визначились з розвитком на 5 років: FT дізналась, на що робить ставку Сі Цзіньпін. 2024: електр. версія. URL: <https://www.unian.ua/economics/other/u-kitaji-viznachilis-z-rozvitkom-na-5-rokiv-na-shcho-robit-stavku-si-czinpin-12705111.html> (дата звернення 05.12.2024)
- 23.Горбачова А. Економічна криза в Китаї змушує людей виходити на протести, – Bloomberg. 2024: електр. версія. URL: <https://www.unian.ua/economics/other/ekonomichna-kriza-zhiteli-kitayu-vse-chastishe-stali-vihoditi-na-protesti-12740457.html> (дата звернення 05.12.2024)
- 24.Горбачова А. Рішення Китаю здивували світ: як Пекін вирішив боротися з прийдешньою економічною кризою. 2024: електр. версія. URL: <https://www.unian.ua/economics/other/rishennya-kitayu-zdivuvali-svit-yak->

- pekin-virishiv-borotisyaz-priydeshnoyu-ekonomichnoyu-krizoyu-12704436.html (дата звернення 05.12.2024)
- 25.Горбачова А. У Китаї назріває економічна криза. 2024: електр. версія. URL: <https://www.unian.ua/economics/other/ne-vse-tak-rayduzhno-u-kitaji-nazrivaye-ekonomichna-kriza-12696930.html> (дата звернення 05.12.2024)
- 26.Коваленко О. Прогнози щодо відновлення економіки Китаю після пандемії не справдилися – Reuters. 2024: електр. версія. URL: <https://www.unian.ua/economics/finance/prognozi-shchodo-vidnovlennya-ekonomiki-kitayu-pislya-pandemiji-ne-spravdilisya-reuters-12223305.html> (дата звернення 05.12.2024)
- 27.Шварц К. Курс юаня впав до найнижчого рівня за останні 16 років. 2024: електр. версія. URL: <https://www.unian.ua/economics/finance/kurs-yuanyavprav-do-naynizhchogo-rivnya-za-ostanni-16-rokiv-12385551.html> (дата звернення 05.12.2024)
- 28.Agence France-Presse. Chinese authorities unveil sweeping measures to rescue property sector. 2023: електр. версія. URL: <https://www.theguardian.com/world/2022/nov/14/chinese-authorities-unveil-sweeping-measures-to-rescue-property-sector> (дата звернення 04.12.2024)
- 29.Bloomberg News. China's Economy Fails to Pick Up After Worst Stretch in Five Quarters. 2024: електр. версія. URL: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2024-08-15/china-s-uneven-recovery-lingers-as-factories-outrun-consumption?srnd=homepage-europe> (дата звернення 06.12.2024)
- 30.Bradsher K. China Is Finally Trying to Fix Its Housing Crisis. 2022: електр. версія. URL: <https://www.nytimes.com/2022/11/25/business/china-property-developers.html> (дата звернення 05.12.2024)
- 31.Bradsher K. Foreclosures in China Soar, Threatening to Choke Off Bank Profits. 2024: електр. версія. URL:

- <https://www.nytimes.com/2024/11/04/business/china-foreclosures-mortgages.html> (дата звернення 05.12.2024)
32. Bradsher K. How China Made Its Housing Crisis Worse. 2023: електр. версія. URL: <https://www.nytimes.com/2023/08/24/business/china-economy-safety-net.html> (дата звернення 05.12.2024)
33. Bradsher K. How China's Property Crisis Is Testing Its Too-Big-to-Fail Banks. 2023: електр. версія. URL: <https://www.nytimes.com/2023/09/30/business/china-evergrande-banks-property.html> (дата звернення 05.12.2024)
34. Bradsher K. More Semiconductors, Less Housing: China's New Economic Plan. 2024: електр. версія. URL: <https://www.nytimes.com/2023/11/06/business/china-economy-property-crisis.html> (дата звернення 05.12.2024)
35. Bradsher K. Why It's So Hard for China to Fix Its Real Estate Crisis. 2023: електр. версія. URL: <https://www.nytimes.com/2023/08/22/business/china-economy-property.html> (дата звернення 05.12.2024)
36. Cao E., Woo R. Ultra-weak home prices in northern China arrive in southern powerhouses. 2024: електр. версія. URL: <https://www.reuters.com/world/china/ultra-weak-home-prices-northern-china-arrive-southern-powerhouses-2024-09-18/> (дата звернення 02.12.2024)
37. Cash J., Gao L. China boosts funds for housing projects to support embattled sector. 2024: електр. версія. URL: <https://www.reuters.com/world/china/china-expand-financing-housing-projects-4-trln-yuan-says-housing-minister-2024-10-17/> (дата звернення 02.12.2024)
38. Chen Y., Mao F. Evergrande: Anxious Chinese home buyers reel from crisis. 2023: електр. версія. URL: <https://www.bbc.com/news/world-asia-china-66956769> (дата звернення 06.12.2024)

- 39.CD: Collins Dictionary [Електронний ресурс]. — URL: <https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/crisis> (дата звернення 29.11.2024)
- 40.Farrer M. A Ponzi scheme by any other name: the bursting of China's property bubble. 2022: електр. версія. URL: <https://www.theguardian.com/business/2022/sep/25/china-property-bubble-evergrande-group> (дата звернення 04.12.2024)
- 41.Farrer M. China property sales could plunge by one-third, analysts say, as crisis deepens. 2022: електр. версія. URL: <https://www.theguardian.com/business/2022/jul/27/china-property-sales-could-plunge-by-one-third-analysts-say-as-crisis-deepens> (дата звернення 04.12.2024)
- 42.Farrer M. China property shares soar on Beijing stimulus, despite continued debt crisis. 2022: електр. версія. URL: <https://www.theguardian.com/world/2022/mar/17/china-property-shares-soar-on-beijing-stimulus-despite-continued-debt-crisis> (дата звернення 04.12.2024)
- 43.Farrer M. Point of no return: crunch time as China tries to fend off property crash. 2022: електр. версія. URL: <https://www.theguardian.com/business/2022/aug/28/crunch-time-china-tries-to-fend-off-property-crash-global-economy> (дата звернення 04.12.2024)
- 44.Farrer M., Ni V. Speculation nation: Can Xi Jinping's property tax deflate China's housing bubble? 2021: електр. версія. URL: <https://www.theguardian.com/world/2021/nov/05/speculation-nation-can-xi-jinpings-property-tax-deflate-chinas-housing-bubble> (дата звернення 04.12.2024)
- 45.FT reporters. Chinese developer Sinic defaults as Evergrande deadline looms. 2021: електр. версія. URL: <https://www.ft.com/content/1e79c466-c813-41dea0b3-cbd27a983aaa> (дата звернення 01.12.2024)

46. FT reporters. Chinese developer Sunac seeks to avoid Evergrande contagion. 2021: електр. версія. URL: <https://www.ft.com/content/1ffb1250-979b-409f-8f0a-b7fd93185399> (дата звернення 01.12.2024)
47. Gan N. Economic upheaval and political opportunity – what Trump’s return could mean for China. 2024: електр. версія. URL: <https://edition.cnn.com/2024/11/07/china/china-second-trump-presidency-intl-hnk> (дата звернення 03.12.2024)
48. Gao L., Jim C. China unveils 'historic' steps to stabilise crisis-hit property sector. 2024: електр. версія. URL: <https://www.reuters.com/markets/asia/china-new-home-prices-fall-fastest-pace-over-9-years-2024-05-17/> (дата звернення 02.12.2024)
49. Gao L., Woo R. China’s home prices fall fastest in 9 years, but officials see signs of stabilisation. 2024: електр. версія. URL: <https://www.reuters.com/markets/asia/china-new-home-prices-fall-05-mm-october-2024-11-15/> (дата звернення 02.12.2024)
50. Gao L., Woo R. China’s home prices set to stabilise by 2026 after slower falls: Reuters poll. 2024: електр. версія. URL: <https://www.reuters.com/markets/asia/chinas-home-prices-set-stabilise-by-2026-after-slower-falls-2024-11-29/> (дата звернення 02.12.2024)
51. Gao L., Woo R. China’s new home prices fall at fastest pace since 2015. 2024: електр. версія. URL: <https://www.reuters.com/markets/asia/china-new-home-prices-fall-fastest-pace-since-2015-2024-10-18/> (дата звернення 02.12.2024)
52. Gao L., Woo R. China’s home-price slump deepens to new 9-year low despite stimulus. 2024: електр. версія. URL: <https://www.reuters.com/markets/asia/chinas-home-price-slump-deepens-july-new-9-year-low-2024-08-15/> (дата звернення 02.12.2024)

- 53.Hale T. Advisers say Evergrande failing to engage with investors as default looms. 2021: електр. версія. URL: <https://www.ft.com/content/4061a26a-2b73-4b85-b9a6-bf05551c2655> (дата звернення 01.12.2024)
- 54.Hale T. BlackRock and HSBC funds boosted Evergrande holdings as crisis loomed. 2021: електр. версія. URL: <https://www.ft.com/content/87fddf09-ef69-49b3-87bc-1a2d84fffd91> (дата звернення 01.12.2024)
- 55.Hale T. Evergrande's plan to sell property services division collapses. 2021: електр. версія. URL: <https://www.ft.com/content/63bfa855-4756-40fb-90ce-03e773d5b45b> (дата звернення 01.12.2024)
- 56.Hale T. Evergrande: the property group that has the market on edge. 2020: електр. версія. URL: <https://www.ft.com/content/839f6efe-5902-4e0f-845c-a862ee58782b> (дата звернення 01.12.2024)
- 57.Hale T. Heavily indebted Chinese developer Evergrande warns of default risk. 2021: електр. версія. URL: <https://www.ft.com/content/e870dd10-223c-411e-9e72-53c3b8e609b6> (дата звернення 01.12.2024)
- 58.Hale T., Langley W., Lin A. China new home prices hit by first month-on-month fall since 2015. 2021: електр. версія. URL: <https://www.ft.com/content/2764776a-2ee6-4cb2-94f8-05c4603dc6d5> (дата звернення 01.12.2024)
- 59.Hale T., Lockett H., Kinder T. Evergrande bondholders left in the dark as crucial deadline passes. 2021: електр. версія. URL: <https://www.ft.com/content/e7c0f31d-4dff-4992-88e6-a70402b7b4bc> (дата звернення 01.12.2024)
- 60.Hale T., Riordan P. Evergrande shareholder to delist in Hong Kong as contagion hits stock. 2021: електр. версія. URL: <https://www.ft.com/content/144052ed-a52c-47dc-a46f-6b4ddc2d0efd> (дата звернення 01.12.2024)

- 61.Hale T., White E. Evergrande seeks to offload assets as investor pressure grows. 2021: електр. версія. URL: <https://www.ft.com/content/a50e50e7-405e-4d66-bb62-8af02ac54aed> (дата звернення 01.12.2024)
- 62.Hale T., White E. Evergrande sells \$1.5bn bank stake to state-owned enterprise. 2021: електр. версія. URL: <https://www.ft.com/content/802e9d29-9ae4-441a-871c-edb8277dc7e2> (дата звернення 01.12.2024)
- 63.Hale T., Yu S. China's property slowdown sends chill through the economy. 2021: електр. версія. URL: <https://www.ft.com/content/4b179ceb-bdd4-4d0a-b009-aea7c9ee0d8d> (дата звернення 01.12.2024)
- 64.Hannam P. China's economy growing slower than expected as leaders meet for third plenum. 2024: електр. версія. URL: <https://www.theguardian.com/world/article/2024/jul/15/chinas-leaders-to-meet-for-third-plenum-with-kickstarting-the-economy-on-the-agenda> (дата звернення 04.12.2024)
- 65.Hawkins A. China's glut of idle property causes headache for the government. 2024: електр. версія. URL: <https://www.theguardian.com/business/article/2024/jun/12/chinas-glut-of-idle-property-causes-headache-for-the-government> (дата звернення 04.12.2024)
- 66.Hawkins A. China's property crisis deepens with developer Country Garden at risk of default. 2023: електр. версія. URL: <https://www.theguardian.com/world/2023/aug/18/china-property-crisis-deepens-as-developer-country-garden-at-risk-of-default-evergrande> (дата звернення 04.12.2024)
- 67.Hawkins A. Evergrande, the 'runaway' developer that could become a wrecking ball for China's economy (co-author listed). 2023: електр. версія. URL: <https://www.theguardian.com/business/2023/oct/05/evergrande-the-runaway-developer-that-could-become-a-wrecking-ball-for-chinas-economy> (дата звернення 04.12.2024)

- 68.Hawkings A. Gold bars used to lure Chinese homebuyers amid market slowdown. 2023: електр. версія. URL: <https://www.theguardian.com/world/2023/jun/12/gold-bars-used-to-lure-chinese-homebuyers-amid-market-slowdown> (дата звернення 04.12.2024)
- 69.He L. Big Chinese cities are making it easier to buy homes to boost depressed property market. 2024: електр. версія. URL: <https://edition.cnn.com/2024/05/09/business/china-hangzhou-xian-lift-home-buying-curbs-intl-hnk/index.html> (дата звернення 03.12.2024)
- 70.He L. China has teased how it might fix its property crisis. Markets are loving it. 2024: електр. версія. URL: <https://edition.cnn.com/2024/05/16/business/china-property-crisis-unsold-homes-hnk-intl/index.html> (дата звернення 03.12.2024)
- 71.He L. China is trying to end its ‘epic’ property crisis. The hard work is just beginning. 2024: електр. версія. URL: <https://edition.cnn.com/2024/05/21/economy/china-property-crisis-stimulus-challenges-intl-hnk/index.html> (дата звернення 03.12.2024)
- 72.He L. China is trying to rescue its property market. Prices are still plunging. 2024: електр. версія. URL: <https://edition.cnn.com/2024/06/17/business/china-property-price-record-slump-intl-hnk/index.html> (дата звернення 03.12.2024)
- 73.He L. China’s real estate crisis is coming for its massive shadow banks. 2023: електр. версія. URL: <https://edition.cnn.com/2023/12/07/economy/china-shadow-banking-debt-woes-intl-hnk/index.html> (дата звернення 03.12.2024)
- 74.He L. China scrambles to prevent another big property developer going bust. 2024: електр. версія. URL: <https://edition.cnn.com/2024/03/12/business/china-moodys-downgrade-vanke-junk-intl-hnk/index.html> (дата звернення 03.12.2024)
- 75.He L. China takes aim at real estate crisis with new measures to boost economy. 2023: електр. версія. URL: <https://edition.cnn.com/2023/09/01/economy/china-mortgage-stimulus-intl-hnk/index.html> (дата звернення 03.12.2024)

- 76.He L. China's property crisis deepens as another huge developer risks default. 2023: електр. версія. URL: <https://edition.cnn.com/2023/08/09/economy/country-garden-china-property-default-intl-hnk/index.html> (дата звернення 03.12.2024)
- 77.He L. China unveils 'historic' rescue for crisis-hit property sector as home prices slump again. 2024: електр. версія. URL: <https://edition.cnn.com/2024/05/17/economy/china-rescue-measures-housing-market-intl-hnk/index.html> (дата звернення 03.12.2024)
- 78.He L., Gan N. Evergrande, symbol of China's property crisis, heads to liquidation. 2024: електр. версія. URL: <https://edition.cnn.com/2024/01/29/business/evergrande-ordered-to-liquidate-intl-hnk/index.html> (дата звернення 03.12.2024)
- 79.He L. Hong Kong scraps decade-old property restrictions to boost flagging economy. 2024: електр. версія. URL: <https://edition.cnn.com/2024/02/28/business/hong-kong-property-restrictions-remove-hnk-intl/index.html> (дата звернення 03.12.2024)
- 80.He L. Hong Kong stocks are back from the dead. Here's why. 2024: електр. версія. URL: <https://edition.cnn.com/2024/04/30/investing/hong-kong-stocks-rebound-factors-intl-hnk/index.html> (дата звернення 03.12.2024)
- 81.He L. Troubled Chinese property giant Country Garden delays earnings. 2024: електр. версія. URL: <https://edition.cnn.com/2024/03/28/business/country-garden-delays-annual-result-intl-hnk/index.html> (дата звернення 03.12.2024)
- 82.Inman, P. China announces new measures to arrest housing slump and boost growth. 2024: електр. версія. URL: <https://www.theguardian.com/world/2024/sep/26/china-new-measures-housing-slump-growth> (дата звернення 04.12.2024)

- 83.Jim C. China Evergrande gets building demolition order; share trading halted. 2022: електр. версія. URL: <https://www.reuters.com/markets/europe/china-evergrande-shares-halt-trading-2022-01-03/> (дата звернення 02.12.2024)
- 84.Jim C., Murdoch S., Galbraith A. Evergrande's debt deadline passes as Kaisa adds to China's property crisis. 2021: електр. версія. URL: <https://www.reuters.com/world/china/developer-china-evergrandes-shares-set-rise-66-restructuring-looms-2021-12-07/> (дата звернення 02.12.2024)
- 85.Jim C., Strohecker K. Evergrande, Kaisa cut by Fitch to default after missed payment deadlines. 2021: електр. версія. URL: <https://www.reuters.com/business/chinas-kaisha-kicks-off-12-bln-debt-restructuring-after-missing-pay-date-source-2021-12-09/> (дата звернення 02.12.2024)
- 86.Jim C., Wang S. Contagion fears spread as China property sector cash crunch intensifies. 2023: електр. версія. URL: <https://www.reuters.com/markets/asia/country-garden-shares-slump-record-low-after-onshore-bond-trading-halted-2023-08-14/> (дата звернення 02.12.2024)
- 87.Jim C., Yu X. Evergrande liquidation hearing pushed to Jan, focus on new debt revamp plan. 2023: електр. версія. URL: <https://www.reuters.com/world/china/china-evergrande-seeks-adjourment-hong-kong-liquidation-court-hearing-2023-12-04/> (дата звернення 02.12.2024)
- 88.Jin K. China's property market is in freefall. What does this mean for the world economy? 2022: електр. версія. URL: <https://www.theguardian.com/commentisfree/2022/aug/23/china-property-market-world-economy> (дата звернення 04.12.2024)
- 89.Leng C., Leathy J. China's Xi Jinping bets on high tech for 'great rejuvenation' 2024: електр. версія. URL: <https://www.ft.com/content/2e78ddde-0b32-40ca-8dc4-6bee73a1109e> (дата звернення 01.12.2024)

90. Leng C, Sandlund W. Fitch cuts China credit outlook to negative on ‘uncertain economic prospects’. 2024: електр. версія. URL: <https://www.ft.com/content/f0fa0b49-c8e9-4a83-9750-b32a07c1dfe1> (дата звернення 01.12.2024)
91. Lin A., Hale T., Lockett H. Half of China’s top developers crossed Beijing’s ‘red lines’. 2021: електр. версія. URL: <https://www.ft.com/content/d5803d64-5cc5-46f0-bed0-1bc207440f9c> (дата звернення 01.12.2024)
92. Liu J. China approves \$1.4 trillion debt package in latest measure to boost flagging economy. 2024: електр. версія. URL: <https://edition.cnn.com/2024/11/08/business/china-economy-hidden-debt-intl-hnk/index.html> (дата звернення 03.12.2024)
93. Liu J. China pumps half a trillion dollars into beleaguered property sector. But that’s not enough. 2024: електр. версія. URL: <https://edition.cnn.com/2024/10/17/business/china-economy-housing-loans-hnk-intl/index.html> (дата звернення 03.12.2024)
94. Lockett H. China’s renminbi hits 16-year low after exports tumble in August. 2024: електр. версія. URL: <https://www.ft.com/content/91b7b634-9f63-4f5b-9cd4-3b838b9b51e7> (дата звернення 01.12.2024)
95. Lockett H., Hale T. Evergrande shares tumble after sale of services unit collapses. 2021: електр. версія. URL: <https://www.ft.com/content/bb043495-fffe-4e04-a6b6-7dd1016ddd4a> (дата звернення 01.12.2024)
96. Lockett H., Kinder T. Evergrande share trading halt pushes HKEX suspensions to record \$61bn. 2021: електр. версія. URL: <https://www.ft.com/content/b3bb2c37-252b-430d-99dc-bde7b3d2f179> (дата звернення 01.12.2024)
97. Magnus G. China’s economic model is faltering – does it have the political will to fix it? 2023: електр. версія. URL:

- <https://www.theguardian.com/business/2023/aug/23/china-economic-model-property-crisis> (дата звернення 04.12.2024)
98. March N. How does China fix the Evergrande mess? 2023: електр. версія. URL: <https://www.bbc.com/news/business-67191262> (дата звернення 06.12.2024)
99. May T. Tiny Homes Face the Ax in Hong Kong, Leaving Many Families Worried. 2024: електр. версія. URL: <https://www.nytimes.com/2024/11/05/world/asia/hong-kong-subdivided-housing.html> (дата звернення 05.12.2024)
100. McDonell S. China must rethink its reliance on property sales to see real growth. 2023: електр. версія. URL: <https://www.bbc.com/news/world-asia-china-66125675> (дата звернення 06.12.2024)
101. MW: Merriam-Webster [Електронний ресурс]. — URL: <https://www.merriam-webster.com/dictionary/crisis> (дата звернення 29.11.2024)
102. Moreno J. E. What to Know About China's Real Estate Crisis. 2023: електр. версія. URL: <https://www.nytimes.com/2023/08/21/business/china-economy-real-estate-crisis.html> (дата звернення 06.12.2024)
103. Oi M. Country Garden: China property giant hit with winding-up petition. 2024: електр. версія. URL: <https://www.bbc.com/news/business-68420822> (дата звернення 06.12.2024)
104. Oi M. Country Garden: China property giant suspends shares in Hong Kong. 2024: електр. версія. URL: <https://www.bbc.com/news/business-68710728> (дата звернення 06.12.2024)
105. Oi M. Evergrande: China property giant and its founder accused of \$78bn fraud. 2024: електр. версія. URL: <https://www.bbc.com/news/business-68603195> (дата звернення 06.12.2024)

106. Oi M. Evergrande: Crisis-hit Chinese property giant ordered to liquidate. 2024: електр. версія. URL: <https://www.bbc.com/news/business-67562522> (дата звернення 06.12.2024)
107. Oi M. Evergrande: Why should I care if China property giant collapses? 2024: електр. версія. URL: <https://www.bbc.com/news/business-58579833> (дата звернення 06.12.2024)
108. OED: Oxford English Dictionary [Електронний ресурс]. — URL: https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/crisis_1 (дата звернення 01.12.2024)
109. Rees K., Sepp V. China's Slowdown Is Taking a Rising Toll on European Profits. 2024: електр. версія. URL: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2024-07-23/china-s-slowdown-is-taking-a-rising-toll-on-european-profits?srnd=homepage-europe> (дата звернення 02.12.2024)
110. Reuters. China completes landmark national real estate registration system. 2023: електр. версія. URL: <https://www.reuters.com/markets/asia/china-completes-landmark-national-real-estate-registration-system-2023-04-25/> (дата звернення 02.12.2024)
111. Reuters. China surprises with cuts to key rates to support weak economy. 2024: електр. версія. URL: <https://www.cnbc.com/2024/07/22/china-surprises-with-cuts-to-key-rates-to-support-weak-economy.html> (дата звернення 03.12.2024)
112. Reuters. China's Country Garden woes raise fears of REIT defaults – J.P.Morgan. 2023: електр. версія. URL: <https://www.reuters.com/markets/asia/jpm-warns-higher-risk-chinese-reits-after-country-gardens-troubles-2023-08-14/> (дата звернення 02.12.2024)

113. Reuters. China's Xi faces resistance to property-tax plan – WSJ. 2021: електр. версія. URL: <https://www.reuters.com/world/china/chinas-xi-faces-resistance-property-tax-plan-wsj-2021-10-19/> (дата звернення 02.12.2024)
114. Reuters. Debt-laden China Evergrande hit by lawsuit over late construction payment. 2021: електр. версія. URL: <https://www.reuters.com/world/asia-pacific/debt-laden-china-evergrande-hit-by-lawsuit-over-late-construction-payment-2021-07-29/> (дата звернення 02.12.2024)
115. Reuters. Even 1.4 billion people can't fill all of China's vacant homes, ex-official admits. 2023: електр. версія. URL: <https://edition.cnn.com/2023/09/23/business/china-too-many-homes-for-1-4-billion-people-intl-hnk/index.html> (дата звернення 03.12.2024)
116. Reuters. Evergrande to be removed from Hang Seng China Enterprises Index. 2021: електр. версія. URL: <https://www.reuters.com/markets/us/evergrande-be-removed-hang-seng-china-enterprises-index-2021-11-19/> (дата звернення 02.12.2024)
117. Sender H. Evergrande highlights risks in China's offshore bond market. 2020: електр. версія. URL: <https://www.ft.com/content/d701aafd-a4bd-44e2-8ce4-678d1f92ea8d> (дата звернення 01.12.2024)
118. Sheffield H. China to cut mortgage rates as part of plan to prop up property market. 2024: електр. версія. URL: <https://www.theguardian.com/world/article/2024/may/17/china-to-cut-mortgage-rates-as-part-of-plan-to-prop-up-property-market> (дата звернення 04.12.2024)
119. Sheffield H., Wearden G. China new home prices drop at fastest rate in nearly a decade 2024: електр. версія. URL: <https://www.theguardian.com/business/article/2024/jun/17/china-new-home-prices-fall-property-market> (дата звернення 04.12.2024)

120. Silva J. China pours billions into crisis-hit property market. 2024: електр. версія. URL: <https://www.bbc.com/news/articles/c51nyglznm6o> (дата звернення 06.12.2024)
121. Silva J. China's economic slowdown deepens. 2024: електр. версія. URL: <https://www.bbc.com/news/articles/crr54x00857o> (дата звернення 06.12.2024)
122. Silva J. Xi tackles slow growth as economy 'hits the brakes'. 2024: електр. версія. URL: <https://www.bbc.com/news/articles/cl4y6mexgz8o> (дата звернення 06.12.2024)
123. Stevenson A. China Bet It All on Real Estate. Now Its Economy Is Paying the Price. 2023: електр. версія. URL: <https://www.nytimes.com/2023/10/16/business/china-evergrande-country-garden.html> (дата звернення 05.12.2024)
124. Stevenson A. China Has a Plan for Its Housing Crisis. Here's Why It's Not Enough. 2024: електр. версія. URL: <https://www.nytimes.com/2024/05/24/business/china-property-crisis.html> (дата звернення 05.12.2024)
125. Stevenson A. China Removes Curbs on Home Buyers, Sparking Stock Market Surge. 2024: електр. версія. URL: <https://www.nytimes.com/2024/09/30/business/china-property-mortgages.html> (дата звернення 05.12.2024)
126. Stevenson A. In a Malaysian Pop-Up City, Echoes of China's Housing Crash. 2024: електр. версія. URL: <https://www.nytimes.com/2024/10/22/business/forest-city-country-garden.html> (дата звернення 05.12.2024)
127. Stevenson A. Paid Late, or Never: Painters, Builders and Brokers Hit by China's Property Crisis. 2023: електр. версія. URL: <https://www.nytimes.com/2023/08/28/business/china-property-country-garden-evergrande.html> (дата звернення 05.12.2024)

128. Stevenson A., Zhao S. China Says It Will Start Buying Apartments as Housing Slump Worsens. 2024: електр. версія. URL: <https://www.nytimes.com/2024/05/17/business/china-property-mortgages.html> (дата звернення 05.12.2024)
129. Tewari S. China property crisis: Why homeowners stopped paying their mortgages. 2022: електр. версія. URL: <https://www.bbc.com/news/world-asia-china-62402961> (дата звернення 06.12.2024)
130. Tham E., Zhu J., Jim C. How Evergrande's downfall signaled China's property crisis. 2023: електр. версія. URL: <https://www.reuters.com/world/china/inside-downfall-embattled-property-developer-china-evergrande-2023-08-31/> (дата звернення 02.12.2024)
131. Wakabayashi D., Stevenson A. China Is on Edge as Fallout From Its Real Estate Crisis Spreads. 2023: електр. версія. URL: <https://www.nytimes.com/2023/08/20/business/china-property-crisis-country-garden.html> (дата звернення 05.12.2024)
132. Wakabayashi D., Fu C. China's Real Estate Crisis 'Has Not Touched Bottom'. 2024: електр. версія. URL: <https://www.nytimes.com/2024/01/30/business/china-evergrande-real-estate.html> (дата звернення 05.12.2024)
133. Wilkins R. C. Protests in China on the Rise Amid Housing Crisis, Slowing Economy. 2024: електр. версія. URL: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2024-08-28/china-s-economic-malaise-stirs-rising-protests-on-labor-housing?srnd=phx-latest> (дата звернення 01.12.2024)
134. Yao K., Cash J. China's economy gathers speed, global risks raise challenges to outlook. 2024: електр. версія. URL: <https://www.reuters.com/world/china/chinas-gdp-recovery-likely-picked-up-q1-end-covid-curbs-2023-04-17/> (дата звернення 02.12.2024)

135. Yu S., McMorrow R., Ju F. S. Evergrande used retail financial investments to plug funding gaps. 2021: електр. версія. URL: <https://www.ft.com/content/0b03d4de-1662-4d30-bcfd-c9bae24fa9cc> (дата звернення 01.12.2024)

ДОДАТКИ

Мовні засоби на позначення концепту CHINESE ECONOMIC CRISIS та їх
відтворення в українському перекладі

№	Текст оригіналу	Текст перекладу
1.	<i>That reignited debate over whether China could fall into the same kind of decades-long stagnation Japan stumbled into in the early 1990s, <u>or repeat its “balance-sheet recession”</u> as families and businesses focused on clearing debts and stopped spending in the economy [Bloomberg News 2024].</i>	Це відновило дискусію про те, чи може Китай впасти в таку ж багаторічну стагнацію, в якій опинилася Японія на початку 1990-х років, або <u>повторити свою «балансову рецесію»</u> , коли сім'ї та бізнес зосередилися на погашенні боргів і припинили витрати в економіці [Бутурлим 2024(б)].
2.	<i>The world's second-largest economy is grappling with a <u>real estate debt crisis</u>, weakening consumption, an ageing population and geopolitical tensions [Hannam 2024].</i>	Друга за величиною економіка світу бореться з <u>борговою кризою у сфері нерухомості</u> , ослабленням споживання, старінням населення і геополітичною напруженістю [Горбачова 2024(в)].
3.	<i>The property sector continued to retreat, with total sales of new</i>	Сектор нерухомості продовжує падати, а

	<i>commercial buildings down 25% in the first half of 2024 [Hannam 2024].</i>	загальний обсяг продажів нових комерційних будівель знизився на 25% у першій половині 2024 року [Горбачова 2024(в)].
4.	<i>The property crisis continues to be <u>a key pain point</u> spurring more protests despite Beijing's intensified rescue efforts to prop up the market. Events linked to the real estate sector over the past 12 months rose 10% year-over-year for the period [Wilkins 2024].</i>	Криза у сфері нерухомості залишається <u>ключовою больовою точкою</u> , що провокує нові протести, незважаючи на активізацію зусиль Пекіна з порятунку ринку [Горбачова 2024(а)].
5.	<i>The economic protests were often driven by grievances like stalled housing projects, sudden company closures or lack of liquidity, <u>the inability to pay wages</u>, or even local government's problems with providing adequate benefits for retirees, according to China Dissent Monitor's Slaten [Wilkins 2024].</i>	За словами Слетена з China Dissent Monitor, економічні протести часто були викликані такими проблемами, як заглухлі житлові проекти, раптове закриття компаній або відсутність ліквідності, <u>нездатність виплачувати зарплату</u> або навіть проблеми місцевої влади із забезпеченням адекватної

		допомоги для пенсіонерів [Горбачова 2024(а)].
6.	<i>Concerns <u>over a prolonged decline in confidence</u> and prices are mounting after China reported the first contraction of loans to the real economy in nearly two decades [Bloomberg News 2024].</i>	Занепокоєння щодо <u>тривалого падіння довіри</u> та цін зростає після того, як Китай повідомив про перше за майже два десятиліття скорочення кредитування реального сектору економіки [Бутурлим 2024(б)].
7.	<i>China's leaders are betting on high-tech manufacturing to propel the economy as they try to <u>deflate a bubble</u> in the real estate market, where households store the bulk of their wealth [Bloomberg News 2024].</i>	Лідери Китаю роблять ставку на високотехнологічне виробництво для стимулювання економіки, намагаючись <u>здути бульбашку</u> на ринку нерухомості, де домогосподарства зберігають більшу частину свого багатства [Бутурлим 2024(б)].

8.	<i>The country is <u>verging on deflation</u> and faces a <u>prolonged property crisis</u>, surging debt and <u>weak consumer and business sentiment</u> [Reuters 2024(б)].</i>	Країна <u>перебуває на межі дефляції</u> і стикається із <u>затяжною</u> кризою нерухомості, зростаючим боргом і <u>слабкими настроями споживачів</u> і <u>бізнесу</u> [Горбачова 2024(б)].
9.	<i>Instead, Xi expounded on his vision of heavy investment in <u>advanced manufacturing</u>, dubbed “new quality productive forces” in party parlance, while brushing aside concerns about China’s increased output, which is <u>driving deflation</u> and creating a flood of exports, stoking trade tensions [Leng, Leathy 2024].</i>	Замість цього Сі Цзіньпін пояснив своє бачення великих інвестицій у <u>передове виробництво</u>. Цим він відкинув занепокоєння щодо збільшення виробництва в Китаї, яке <u>спричиняє дефляцію</u> та створює потік експорту, розпалюючи напруженість у торгівлі [Бутурлим 2024(г)].
10.	<i>The final document contained 60 subsections and more than 300 proposed reforms but few commitments for stronger government intervention to address the prolonged property <u>downturn</u> that has shaken consumer</i>	Зазначається, що остаточний документ містив 60 підрозділів і понад 300 запропонованих реформ. Однак там мало зобов’язань щодо посилення державного втручання для подолання

	<i>and investor confidence [Leng, Leathy 2024].</i>	тривалого <u>спаду</u> нерухомості, який похитнув довіру споживачів та інвесторів [Бутурлим 2024(г)].
11.	<i>But economic uncertainty is <u>fuelling</u> a vicious cycle that has kept consumption stubbornly low [Hannam 2024].</i>	Економічна невизначеність <u>підживлює</u> порочне коло, внаслідок чого споживання залишається на впертому низькому рівні [Горбачова 2024(в)].
12.	<i>Among the most urgent issues facing the economy is the beleaguered property sector, which long served as a key engine for growth but is now <u>mired in debt</u>, with several top firms facing liquidation [Hannam 2024].</i>	Серед найгостріших проблем, що стоять перед економікою, - сектор нерухомості, який тривалий час слугував ключовим двигуном зростання, але тепер <u>загруз у боргах</u> , а кільком провідним компаніям загрожує ліквідація [Горбачова 2024(в)].
13.	<i>The property crisis continues to be a key pain point <u>spurring more protests</u> despite Beijing's intensified</i>	Криза у сфері нерухомості залишається ключовою больовою точкою, що <u>провокує нові протести</u> ,

	<i>rescue efforts to prop up the market [Wilkins 2024].</i>	незважаючи на активізацію зусиль Пекіна з порятунку ринку [Горбачова 2024(а)].
14.	<i>From luxury brands to car makers, European companies are <u>taking a hit</u> from China's slowdown, and more trouble is coming for businesses heavily reliant on demand in the Asian economic giant [Rees, Sepp 2024].</i>	<u>Вплив</u> від уповільнення економіки Китаю <u>відчули</u> європейські компанії – від розкішних брендів до виробників автомобілів [Бутурлим 2024(а)].
15.	<i>In the near-term, the impact of China's <u>downturn</u> has already <u>trickled through into earnings</u>, <u>boding ill</u> as the reporting season heads toward its peak in the days and weeks ahead [Rees, Sepp 2024].</i>	У статті вказано, що в найближчій перспективі вплив <u>економічного спаду</u> в Китаї вже <u>вплинув на прибутки</u> , <u>віщуючи погане</u> , оскільки звітний сезон наближається до свого піку в наступні дні та тижні [Бутурлим 2024(а)].
16.	<i>It's <u>dealing</u> with multiple problems, from a deepening property crisis to faltering consumer spending and rising trade tensions [Rees, Sepp 2024].</i>	Пекін <u>зіткнувся</u> з кількома проблемами, від поглиблення кризи власності до спаду споживчих витрат і зростання напруженості в торгівлі [Бутурлим 2024(а)].

17.	<i>China's economic <u>malaise</u> extended into the third quarter, drawing renewed attention to the need for more fiscal stimulus as domestic demand falters under a prolonged housing downturn [Bloomberg News 2024].</i>	У третьому кварталі 2024 року економічна <u>криза</u> в Китаї продовжилася, привернувши увагу до необхідності посилення фіскальних стимулів [Бутурлим 2024(б)].
18.	<i>China surprised markets by lowering a key short-term policy rate and its benchmark lending rates on Monday, in efforts <u>to boost</u> growth in the world's second-largest economy [Reuters 2024(б)].</i>	Китай здивував, знизивши ключову короткострокову облікову ставку та базові ставки кредитування. Пекін пішов на такий крок, щоб <u>прискорити</u> зростання другої за величиною економіки світу [Горбачова 2024(б)].
19.	<i>Wide <u>fiscal</u> deficits and rising government debt in recent years have eroded fiscal buffers from a ratings perspective," it added [Leng, Sandlund 2024].</i>	Також вказується, що <u>бюджетний</u> дефіцит і зростання державного боргу в останні роки підірвали фіскальні буфери з точки зору рейтингів [Бутурлим 2024(в)].
20.	<i>There were some fillips for the private sector and efforts to rebalance the finances of China's <u>debt-stricken</u></i>	Були деякі позитивні результати для приватного сектора та спроб відновити

	<i>local governments [Leng, Leathy 2024].</i>	фінансовий баланс місцевих органів влади Китаю, <u>які страждають від боргів</u> [Бутурлим 2024(г)].
21.	<i>Gross domestic product grew 4.5% year-on-year in <u>the first three months</u> of the year, data from the National Bureau of Statistics (NBS) showed on Tuesday, faster than the 2.9% in the previous quarter. It beat analyst forecasts for a 4.0% expansion and marked the strongest growth in a year [Yao, Cash 2024].</i>	У <u>першому кварталі</u> 2023 року економіка Китаю зафіксувала зростання ВВП на 4,5%, що перевершило прогнози аналітиків щодо зростання на 4,0% і стало найбільшим приростом за останній рік [Коваленко 2024]. «Перші три місяці року» замінено на “перший квартал” для точнішого відображення зросту ВВП у фінансовій сфері.
22.	<i><u>China's economy growing slower than expected</u> as leaders meet for third plenum [Hannam 2024].</i>	У Китаї назріває <u>економічна криза</u> [Горбачова 2024(в)].
23.	<i>Fitch Ratings cut its outlook on China's long-term credit rating to negative on Wednesday, citing uncertain prospects for the economy as the country transitions from its</i>	Агентство Fitch Ratings знизило прогноз довгострокового кредитного рейтингу Китаю, <u>який зіткнувся за спадом</u>

	<i>property-led growth model</i> [Leng, Sandlund 2024].	<u>виробництва</u> , зі стабільного до негативного, посиляючись на невизначені перспективи економіки країни [Бутурлим 2024(в)].
24.	<i>The August trade surplus was \$68.36bn, <u>down 13.2 per cent year on year</u></i> [Lockett, Leathy 2024].	Зазначається, що позитивне сальдо зовнішньоторговельного балансу Китаю у серпні зменшилося до \$68,36 млрд <u>порівняно з \$78,65 млрд у серпні 2022 року та \$80,6 млрд у липні поточного року</u> [Шварц 2024].
25.	<i>Prolonged housing slump remains a drag on consumer spending</i> [Bloomberg News 2024].	Причина – внутрішній попит знижується в умовах тривалого спаду на ринку житла [Бутурлим 2024(б)].
26.	<i>The document gave “a bigger nod to Deng Xiaoping than I might have expected beforehand”, said Atlantic Council analyst Wen-Ti Sung, adding that the statement was intended to reassure business and consumers worried over the direction of China’s faltering economy</i> [Leng, Leathy 2024].	Аналітик Атлантичної ради Вен-Ті Сун вказав, що така заява мала на меті заспокоїти бізнес і споживачів, стурбованих напрямком розвитку економіки Китаю [Бутурлим 2024(г)].

27.	<i>But if Deng's third plenum 46 years ago disrupted a then-moribund economy suffocating under state control, this year's four-day meeting, which ended on Thursday, failed to reassure economists hoping for a structural shift to consumption to revive weak demand, <u>analysts said</u> [Leng, Leathy 2024].</i>	Однак цьогорічна чотириденна зустріч не змогла заспокоїти економістів, які сподівалися на структурний зсув до споживання, щоб відновити слабкий попит [Бутурлим 2024(г)].
28.	<i>Ju Wang, head of Greater China FX & rates strategy at BNP Paribas, said that rising expectations for the Federal Reserve to start cutting interest rates also gave the PBOC room to maneuver its <u>monetary easing</u> [Reuters 2024(б)].</i>	Цзю Ван, голова відділу валютної стратегії та ставок у Великому Китаї в BNP Paribas, зазначив, що зростання очікувань того, що Федеральна резервна система почне знижувати відсоткові ставки, також дає можливість маневрувати в <u>рамках пом'якшення грошово-кредитної політики</u> [Горбачова 2024(б)].
29.	<i>People in China are grappling with an <u>economic slowdown</u> and waning confidence as a four-decade rise in living standards shows signs of stalling [Wilkins 2024].</i>	Люди в Китаї стикаються з <u>уповільненням економічного зростання</u> і ослабленням довіри, оскільки чотиридесятирічне

		зростання рівня життя демонструє ознаки зупинки [Горбачова 2024(а)].
--	--	--